SAYI 2 · 2. HAFTA 20-26 KASIM 2026 İSG AKADEMİ YAYINIDIR

30 GÜNDE

Kazandıran Notlar

HAFTALIK SINAV DERGİSİ

2. Hafta

Bu rakam hangi kuralın?

Yedi konu dosyası, DSP çeldirici analizi ve kesip saklayacağınız rakam posteri

s.3 80, 85, 87: hangi eşik neyi başlatır?

s.15 Doğum izni artık 24 hafta: değişen rakamlar

s.21 İşin durdurulmasında süre zinciri

s.24 DSP sınavının altı oyunu ve panzehiri

İçindekiler

KONU DOSYALARI · ORTAK İSG

01 **Gürültü ve Titreşim** 3
80, 85, 87 hangi yükümlülüğü başlatır? 2,5 mi, 5 mi? Kulak koruyucu hangi hesapta sayılır?

02 **Yangından Korunma ve Patlayıcı Ortamlar** 6
Asfalt hangi sınıf, un tozu hangi bölge? İki yönetmelik, tek mantık: yanan şeye ve sıklığa bakın.

03 **Ergonomi, Ekranlı Araçlar, Elle Taşıma ve Psikososyal Riskler** 9
Ekran nerede durur, yük kaç kilo olabilir? İki yönetmelik de rakam vermez; listeleri sorar.

04 **İş Kanunu (1) ve 5510** 12
Kendi aracıyla işe giderken kaza iş kazası mı? Süre fiilden mi, öğrenmeden mi başlar?

05 **Çalışma Süreleri, İzinler ve Özel Gruplar** 15
45, 11, 7,5, 270, 24… Hangi rakam hangi kuralın? Sınav sayıyı değil, sayının sahibini soruyor.

06 **İş Hijyeni, Termal Konfor, Aydınlatma, Radyasyon** 18
Ölçümü kim yaptırır, sonucu kim değerlendirir? Hangi sayı yönetmelikte var, hangisi yok?

07 **6331, İşin Durdurulması ve Konsey** 21
İtiraz kararı bekletir mi? Heyet kaç günde karar verir? Konsey denetler mi?

ÇIKMIŞ SORU ANALİZİ · DİĞER SAĞLIK PERSONELİ

08 **Çeldirici Analizi: DSP 26-50** 24
Şık nasıl bozuldu, doğru cevap hangi kelimeyle bulundu? 25 sorunun arkasındaki altı oyun.

SAYFALAR

• **Bu Sayının Videoları** 26

• **Rakam Posteri · kesin, saklayın** 27

• **Kendini Dene ve Güncel Mevzuat** 28

EDİTÖRDEN

Rakamı değil, rakamın sahibini bilin

İkinci sayıyla karşınızdayız. Bu hafta serinin sekizinci gününden on dördüncü gününe kadar yayınlanan yedi dersi ve yedi soru çözümünü yeniden dinledik, anlatılan her bilgiyi mevzuat metniyle bir kez daha karşılaştırdık ve sınavda işinize yarayacak olanı buraya yazdık.

Bu sayıda yedi konu dosyası var: gürültü ve titreşim, yangın ve patlayıcı ortamlar, ergonomi ve psikososyal riskler, İş Kanunu'nun iki günü, iş hijyeni ile fiziksel etmenler ve 6331 sayılı Kanun. Ardından Gazi Mayıs 2026 Diğer Sağlık Personeli sınavının son yirmi beş sorusundan çıkardığımız çeldirici analizi geliyor.

Bu haftanın konuları rakam doludur ve aynı rakam birden çok kuralda karşınıza çıkar. Yedi buçuk saat hem ara dinlenmesinin eşiği, hem gece çalışmasının tavanı, hem gebe çalışanın günlük sınırıdır. Yüz yirmi dakika hem kazan dairesinin bölmesinde hem yangın güvenlik holünün duvarında yazar. Sınav sayıyı bildiğinizi varsayar; sayının hangi kurala ait olduğunu sorar.

Bir de tazelik meselesi var. Doğum izni artık yirmi dört hafta, mobbingde yürürlükteki genelge 2025 tarihli, Ulusal İSG Konseyi'nin yönetmeliği Ocak 2026'da yenilendi. Eski kaynaktan çalışıyorsanız önce sondaki Güncel Mevzuat sayfasına bakın. Her kutunun altında dayanağı ve hangi videoda anlatıldığı yazılıdır; Rakam Posterini kesip masanıza asın, Kendini Dene sayfasıyla da kendinizi yoklayın.

Kolay gelsin.

İSG Akademi

TUZAK KUTUSU
Şıkların nasıl bozulduğu.

AKILDA TUT
Hızlı çözdüren ayrım.

RAKAM
Süre, sınır değer, ölçü.

GÜNCEL HÂL
Değişen hüküm.

Ortak bütün sınıflar · İGU iş güvenliği uzmanlığı · İYH işyeri hekimliği · DSP diğer sağlık personeli. Kutuların altında önce dayanak, sonra bilginin anlatıldığı video yazılıdır: "Ders" o günün sabah dersini, "Soru 12" akşamki elli soruluk çözümün on ikinci sorusunu, "DSP 31" Gazi Mayıs 2026 Diğer Sağlık Personeli çözümünün otuz birinci sorusunu gösterir.

DOSYA 01

Gürültü ve Titreşim

80, 85, 87 hangi yükümlülüğü başlatır? 2,5 mi, 5 mi? Kulak koruyucu hangi hesapta sayılır?

Kaynak: Gün 8 dersi ve 50 soru

Sınav bu konuyu sayılarla açar, sonra sayının neyi başlattığını sorar. Gürültüde üç basamak vardır, titreşimde her türün iki değeri; şıklar öbür satırın sayısını çeldirici yapar. Mayıs 2025'te el-kol titreşiminin sınır değeri A ve C sınıfına aynı soruyla geldi ve şıklardaki 2,5 eylem değeriydi. İkinci kalıp liste sorularıdır: risk değerlendirmesinde, önlemlerde ve eğitimde listeye yabancı tek bir öge aranır. Üçüncüsü küçük vakalardır: 83 dB(A), 3,2 m/s².

Anahtar ayrım eylem değeri ile sınır değer arasındadır. Eylem değeri işvereni harekete geçiren eşiktir; sınır değer ise hiçbir durumda aşılmayan duvardır. Bu ayrımı bilen, kulak koruyucunun neden yalnız sınır değerde hesaba katıldığını da çözer. Geri kalan iş kelimelere dikkat etmektir: "aşınca", "ulaşınca", "eşit veya üzerinde", "yaptırılır", "yaptırılabilir".

KISA YOL

"Eylem değeri işvereni harekete geçirir, sınır değer hiçbir durumda aşılmaz."

KARŞILAŞTIRMA · GÜRÜLTÜ MÜ, TİTREŞİM Mİ? İKİ YÖNETMELİK NEREDE AYRILIR

	Gürültü	Titreşim
Eylem değeri	İki tane: en düşük ve en yüksek	Her tür için bir tane
Eylem planı	En yüksek eylem değeri aşılınca	Eylem değeri aşılınca
Eğitimin eşiği	En düşük eylem değerine eşit veya üzeri	Eşik yok: titreşime maruz kalan herkes
Sağlık gözetimi	Aralığı işyeri hekimi belirler	Eylem değeri aşılan her durumda
Risk listesinde "dâhil"	Anlık darbeli gürültü	Aralıklı titreşim, tekrarlanan şoklar
Mesai dışı maruziyet	Tür ayrımı yok	Yalnız bütün vücut titreşimi
Yalnız bu listede	Ototoksik madde, uyarı sinyali, kulak koruyucu	Düşük sıcaklık gibi özel çalışma koşulları
Sınır maddesine özel koşul	Yok	Var (m.13)

Gürültü Yön. m.5, 7, 8/3, 11, 13 · Titreşim Yön. m.5, 7, 8/3, 10, 12, 13

RAKAM — Ortak · İGU

Gürültüde üç basamak vardır: **80** en düşük eylem değeri, **85** en yüksek eylem değeri, **87 dB(A)** maruziyet sınır değeri. 85 bir sınır değil, işverenin yükümlülüklerini başlatan eşiktir; 87'yi "en yüksek eylem değeri" diye eşleştiren şık yanlıştır. Yönetmelikte 82, 88 ya da 90 dB(A) diye bir değer yoktur.

Gürültü Yön. m.5/1-a, b, c · Ders · Soru 1, 42

RAKAM — Ortak

Her basamağın bir de tepe ses basıncı vardır: **112 · 140 · 200 Pa**, desibel karşılığı **135 · 137 · 140 dB(C)**. 140 sayısı iki yerde geçer: en yüksek eylem değerinde 140 Pa, sınır değerde 140 dB(C). "137 Pa" şıkkı desibel değerinin paskal diye yazılmış hâlidir. Tepe değer **C**, günlük ve haftalık düzey **A** ağırlıklıdır.

Gürültü Yön. m.4/1-a, b · m.5/1 · Ders · Soru 3, 13

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Kulak koruyucunun etkisi **sınır değerde dikkate alınır, eylem değerlerinde alınmaz**. Şık bu iki kelimeyi yer değiştirerek bozulur. Koruyucusuz 89 dB(A), kulakta 78 dB(A) ise: sınır değer aşılmamıştır, ama 85 aşılmış sayılır. Eylem planı, işaretleme ve işitme testi yükümlülükleri sürer; "koruyucu takılıyor, test gerekmez" yanlıştır.

Gürültü Yön. m.5/2, 3 · Ders · Soru 38

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Günlük maruziyet günden güne belirgin şekilde farklıysa ve bu **kesin olarak tespit edilmişse** günlük düzey yerine **haftalık düzey** kullanılabilir. Hafta, sekiz saatlik **beş iş günüdür** (yedi değil); "aylık düzey" diye bir kavram yoktur. Haftalık düzey hem sınır hem eylem değerlerinde kullanılabilir ve o da **87 dB(A)**'yı aşamaz: haftalık 88 çıkarsa sınır aşılmıştır.

Gürültü Yön. m.4/1-c · m.5/4 · Ders · Soru 11, 44

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Desibel logaritmiktir, düz toplanmaz. Eşit iki kaynak **+3 dB** ekler (85 + 85 = 88), kaynak sayısı her ikiye katlandığında 3 dB daha gelir: dört özdeş 84 dB(A) makine yaklaşık **90 dB(A)** eder. Dört makineli soruda şıklardaki 87, yalnız iki makinenin toplamıdır; tuzaktır. "Toplam, yüksek olanın en çok 3 fazlasıdır" kuralı **yalnız iki kaynak** için geçerlidir. Düz toplamı (170, 336) hemen eleyin.

Akustik bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 47

AKILDA TUT Ortak

Düzey ile şiddeti ayırın. Düzeydeki **10 dB** artış ses şiddetinin **10 katına**, 20 dB artış 100 katına çıkması demektir. İki eşit kaynakta ses enerjisi iki katına çıkar, düzey yalnız 3 dB artar. **0 dB** sessizlik değil, işitme eşiğidir. Ses boşlukta yayılmaz, maddesel ortam ister. Sağlıklı genç kulak yaklaşık 20 Hz ile 20.000 Hz arasını işitir.

Akustik bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 5, 19, 30

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Gürültü risk değerlendirmesinde özel önem verilecekler on benttir. Şıkta listeye yabancı bir öge aranır: çalışmayan yedek makinelerin **teorik** gürültü kapasitesi, ölçüm ortamındaki çalışan sayısı, laboratuvarın personel sayısı listede yoktur. "Teknik olarak elde edilebildiği durumlarda" şartına bağlanan tek bent, **ototoksik maddeler** ve titreşim ile gürültü arasındaki etkileşimdir.

Gürültü Yön. m.7/1 · Ders · Soru 14, 35

TUZAK KUTUSU Ortak

Gürültü önce risk değerlendirmesinde ele alınır, sonuca göre gereken durumlarda ölçüm yaptırılır. Yöntem ve cihaz seçilirken gürültünün niteliği, maruziyet süresi, çevresel faktörler ve cihazın nitelikleri dikkate alınır. Ölçüm **çalışanın kişisel maruziyetini** gösterir; "ortam ortalaması yeterlidir" diyen şık yanlıştır. Sonuçlar saklanır, iş müfettişi istediğinde gösterilir.

Gürültü Yön. m.6/1, 2, 3 · Ders · Soru 37

AKILDA TUT Ortak İGU

İlk tedbir riskin **kaynağında yok edilmesi** ya da en aza indirilmesidir; başka yöntem, sessiz ekipman, tasarım, teknik yollar, bakım ve iş organizasyonu ardından gelir. "Vardiyalı çalışan sayısını azaltmak" listede yoktur. Kulak koruyucu öncelikli tedbir değildir: riskler **8. maddedeki tedbirlerle önlenemiyorsa** devreye girer. Yalnız koruyucu dağıtıp başka önlemi değerlendirmeyen işveren yükümlülüğünü yerine getirmemiştir.

Gürültü Yön. m.8/1, 2 · m.9/1 · Ders · Soru 26

TUZAK KUTUSU Ortak

Teknik yolla azaltmanın iki kolu karıştırılır. **Hava yoluyla** yayılan gürültü: perdeleme, kapatma, gürültü emici örtüler. **Yapı elemanları yoluyla** iletilen gürültü: yalıtım, sönümleme. Maruziyet süresini ve düzeyini sınırlamak, yeterli dinlenme aralarıyla çalışma süresini düzenlemek ise teknik yol değil, **iş organizasyonu**dur.

Gürültü Yön. m.8/2-d, f · Ders · Soru 16, 18

AKILDA TUT Ortak İGU DSP

Kaynak, yol, alıcı ayrımı yönetmelik maddesi değil, gürültü kontrolü bilgisidir; ama soru olarak gelir. Gürültülü makineyi sessiziyle değiştirmek, bakım, susturucu **kaynakta**; perdeleme, emici panel, mesafe **yolda**; süreyi kısaltma, rotasyon, kulak koruyucu **alıcıda**dır. Çalışma süresini düzenlemek yönetsel önlemdir. Bandın hızını ve titreşimini artırmak ise önlem değildir.

Gürültü kontrolü bilgisi (mevzuat dışı) · Gürültü Yön. m.8 · Ders

AKILDA TUT Ortak

Üç eşik, üç ayrı fiil. Kulak koruyucu 80'i **aşınca** hazır bulundurulur. 85'e **ulaşınca ya da aşınca** kullanılması sağlanır ve denetlenir. Bilgilendirme ve eğitim ise 80'e **eşit veya üzerinde** başlar. Bu yüzden tam 80 dB(A)'da eğitim vardır, hazır bulundurma yükümlülüğü yoktur. 82'de hazır bulundurulur; 80'de "kullandırılır ve denetlenir" diyen öncül yanlıştır.

Gürültü Yön. m.9/1-a, b · m.11/1 · Ders · Soru 6, 27, 40

TUZAK KUTUSU Ortak

Kulak koruyucu beş şart taşır: KKD mevzuatına uygun olur, işitme riskini ortadan kaldıracak ya da en aza indirecek şekilde seçilir, doğru kullanılır ve korunur, çalışana **tam uyar**, hijyenik şartlar gerektiriyorsa **çalışana özel** sağlanır. "Ortak kullanılır" ve "bedeli ücretten kesilir" şıkları yanlıştır; tedbirin maliyeti çalışana yansıtılamaz.

Gürültü Yön. m.9/2 · 6331 m.4/4 · Ders · Soru 6, 22

RAKAM Ortak

En yüksek eylem değeri (85) **aşılınca** işveren teknik veya iş organizasyonuna yönelik bir eylem planı yapar, gürültülü çalışma yerlerini işaretler, sınırlarını belirler, **teknik olarak mümkünse** girişleri kontrollü yapar. Faaliyeti durdurma ya da Bakanlığa bildirim bu maddede yoktur. Dinlenme yerleri için ayrı bir desibel değeri verilmez: düzey, yerin kullanım şartları ve amacına uygun olur.

Gürültü Yön. m.8/3, 4 · Ders · Soru 24, 36

TUZAK KUTUSU Ortak

Maruziyet **hiçbir durumda** sınır değeri aşamaz. Bütün tedbirlere rağmen aşıldığı tespit edilirse işveren üç şey yapar: maruziyeti sınırın altına indirecek tedbiri **derhal** alır, aşılmanın nedenini belirler, tedbirleri gözden geçirip yeniden düzenler. "Tedbir bir sonraki periyodik ölçüme göre alınır" diyen şık yanlıştır. Titreşimde de kural aynıdır.

Gürültü Yön. m.10/1 · Titreşim Yön. m.9 · Ders · Soru 34, 50

TUZAK KUTUSU Ortak

İşitme testi 85'i **aşan** gürültüye maruz kalanlara işverence **yaptırılır** (zorunlu). 80'i aşanlarda ise risk değerlendirmesi ve ölçüm sağlık riski gösteriyorsa **yaptırılabilir**. 83 dB(A)'lık bir atölyede test zorunlu değil, yaptırılabilir durumdadır. Sağlık gözetiminin aralığı sabit bir sayı değildir; düzenli aralıkları **işyeri hekimi** belirler.

Gürültü Yön. m.13/1-a, b, c · Ders · Soru 20, 33

TUZAK KUTUSU Ortak

İşe bağlı işitme kaybı ya da titreşime bağlı hastalık saptanırsa roller karıştırılır. Çalışanı **işyeri hekimi** bilgilendirir. **İşveren** risk değerlendirmesini ve önlemleri gözden geçirir, çalışanı maruz kalmayacağı başka işte görevlendirir, benzer maruz kalanları düzenli gözetime alır. Titreşimde işveren tıbbi gizlilik gözetilerek bilgilendirilir; bulgular diğer çalışanlara ya da aileye duyurulmaz.

Gürültü Yön. m.13/2 · Titreşim Yön. m.12/3 · Ders · Soru 43, 46

TUZAK KUTUSU — Ortak

Eğitim konuları sorusunda listeye yabancı öge aranır. Gürültü eğitiminde riskler, tedbirler, değerler, ölçüm sonuçları, kulak koruyucunun doğru kullanımı, işitme kaybı belirtisinin bildirimi, sağlık gözetimi ve güvenli çalışma vardır; koruyucunun **satın alma maliyeti** ve egzersiz önerileri yoktur. Titreşim eğitimi listesinde ise **kulak koruyucu kullanımı** yoktur; o gürültünün konusudur.

Gürültü Yön. m.11/1 · Titreşim Yön. m.10/1 · Ders · Soru 29, 32

RAKAM — Ortak İGU

Titreşimin dört sayısı: **el-kol** eylem 2,5 · sınır 5; **bütün vücut** eylem 0,5 · sınır 1,15. Birim **m/s²**, yani ivmedir (dB, Hz, Pa, m/s değil). Şıklar öbür satırın sayısını çeldirici yapar: el-kol sınırı sorulurken 2,5 ve 1,15 şıklarda durur. El-kolda sınır, eylemin iki katıdır; bu ipucu bütün vücut için geçerli değildir. 3, 4 ve 7,5 yönetmelikte yoktur.

Titreşim Yön. m.5/1-a, b · Ders · Soru 2, 4, 9, 42

TUZAK KUTUSU — Ortak

Tanımda organ listesine bakın. **El-kol titreşimi**: damar, kemik, eklem, sinir ve kas bozuklukları. **Bütün vücut titreşimi**: bel bölgesinde rahatsızlık ve omurgada travma. “Omurgada travma” el-kol listesine konursa şık yanlıştır. Eylem değeri aşılınca risklerin kontrol altına alınmasını gerektirir; sınır değerin üzerine **kesinlikle** maruz kalınmaz. A(8) bir eşik değil, ölçüm büyüklüğüdür.

Titreşim Yön. m.4/1-a, b, c, ç · Ders · Soru 7, 10

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Titreşim risk değerlendirmesinde imalatçıdan istenen bilgi ekipmanın **titreşim düzeyidir**; “enerji tüketimi” listede yoktur. Çalışanların kıdem süresi ve uyarı sinyalleri de titreşim listesinde yer almaz. Listede olup akılda tutulması gerekenler: düşük sıcaklık gibi özel çalışma koşulları ve titreşimin çalışma ortamı ya da diğer iş ekipmanlarıyla etkileşiminin dolaylı etkisi.

Titreşim Yön. m.7/1-ç, d, g · Ders · Soru 21

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Titreşim eylem planında önlemler titreşimi **azaltan** şeylerdir: başka çalışma yöntemi, **en düşük** düzeyde titreşim oluşturan ergonomik ekipman, bütün vücut için oturma yerleri ve el-kol için el tutma yerleri, bakım programı, uygun tasarım, süre sınırı, dinlenme araları, **soğuktan ve nemden** koruyan giysi. “Uzaktan erişimli algılama sistemi” listede yoktur. El-kol için KKD plana dâhil edilebilir.

Titreşim Yön. m.8/3 · Ek-1/5 · Ders · Soru 17, 23, 49

TUZAK KUTUSU — Ortak

Titreşim önce risk değerlendirmesinde ele alınır, gerekiyorsa ölçüm yaptırılır. Gözlem sonuçları ve üretici bilgisiyle yapılan değerlendirme, özel aygıt ve uygun yöntemle yapılacak **ölçümün yerine geçmez**. Çift elle kullanılan aygıtlarda her el ayrı ölçülür; maruziyet **en yüksek değere** göre belirlenir (ortalama değil), diğer elin bilgisi de verilir.

Titreşim Yön. m.6/1, 3, 4 · Ek-1/2-c · Ders · Soru 12, 49

RAKAM — Ortak

Titreşimde sınır maddesinin uygulanmadığı iki özel koşul vardır. **Deniz ve hava taşımacılığı**: yalnız bütün vücut titreşimi için, bütün önlemlere rağmen sınıra uyulamıyorsa. **Dalgalı maruziyet**: genellikle eylem değerinin altında kalıp zaman zaman sınırı aşıyorsa; bu durumda **40 saatlik** ortalama sınırdan düşük olmalıdır. İzni iş müfettişlerinin tespiti açar, süresi **dört yıl**dır.

Titreşim Yön. m.13/1-a, b, c · Ders · Soru 25, 41, 48

DOSYA 02

Yangından Korunma ve Patlayıcı Ortamlar

Asfalt hangi sınıf, un tozu hangi bölge? İki yönetmelik, tek mantık: yanan şeye ve sıklığa bakın.

Kaynak: Gün 9 dersi ve 50 soru

Sınav bu konuyu üç kalıpla soruyor. Birincisi eşleştirme: yanan madde ile yangın sınıfı ya da sınıf ile söndürücü yan yana yazılır, bir satır bozulur. İkincisi binanın kendisi: kazan dairesi, kaçış merdiveni, yangın güvenlik holü ve kaçış kapısı öncüllü sorularla, çoğu kez tek bir rakam değiştirilerek gelir. Üçüncüsü patlayıcı ortam: korunma sırası, risk değerlendirmesinde bakılmayan kalem ve bölge tanımı. Mayıs 2025 ve Mayıs 2026 sınavlarında İGU'nun üç sınıfında da bu konudan soru vardı.

Anahtar ayrım iki sorudur. Yangında "ne yanıyor?" diye sorun: katı, sıvı, gaz ve metal ayrımı hem sınıfı hem söndürücüyü verir. Patlayıcı ortamda "ne sıklıkta oluşuyor ve gaz mı toz mu?" diye sorun: bölgeyi de ekipman kategorisini de bu cevap belirler. Rakamlarda ise şıklar komşu hükmün değerini taşır; 120 ile 90 dakikayı, 3–6 ile 6–10 metrekareyi, 500 ile 250 metrekareyi ayrı tutmanız yeter.

KISA YOL

"Yangında ne yandığına, patlayıcı ortamda ne sıklıkta oluştuğuna bakın."

KARŞILAŞTIRMA · ALTI BÖLGE, ÜÇ KATEGORİ

Patlayıcı ortam ne sıklıkta oluşur?	Gaz, buhar, sis	Toz	Kullanılabilecek ekipman
Sürekli, uzun süreli ya da sık sık	Bölge 0	Bölge 20	Kategori 1
Normal çalışmada ara sıra	Bölge 1	Bölge 21	Kategori 1 veya 2
Normal çalışmada ihtimal yok; olsa bile çok kısa süre	Bölge 2	Bölge 22	Kategori 1, 2 veya 3

Patlayıcı Ort. Yön. Ek-1 · Ek-3

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Yangının sınıfını **yanan madde** belirler. **A** katı (odun, kömür, kâğıt, plastik) · **B** sıvı (benzin, makine yağı, yağlı boya, katran, asfalt) · **C** gaz (metan, propan, LPG, asetilen, hidrojen) · **D** hafif ve aktif metal (lityum, sodyum, potasyum, alüminyum, magnezyum). Kısa yol: katı A, sıvı B, gaz C, metal D.

Yangın Yön. m.4/1-vv · Ders · Soru 1

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Eşleştirme sorusunda şık üç yerden bozulur: **asfalt ve katran** katı gibi görünür ama B sınıfıdır · **doğal gaz** A'ya yazılır, oysa gazdır, C'dir · **elektrik kontak yangını** D'ye yazılır, oysa bu yönetmelikte elektrik yangını ayrı bir sınıf değildir. Yönetmelik dört sınıf sayar; "E sınıfı" diye bir yangın türü tanımlanmamıştır.

Yangın Yön. m.4/1-vv · Ders · Soru 1

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Öncelikle bulundurulacak cihaz: **A** çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu · **B** kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü · **C** kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli · **D** kuru metal tozlu. Listede **su yalnız A'da, köpük yalnız B'de** geçer; "C sınıfı, köpüklü" eşleşmesi yanlıştır. Hastane, huzurevi ve anaokulunda sulu veya temiz gazlı cihaz tercih edilir.

Yangın Yön. m.99/1 · Ders · Soru 13

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Metal yangınında tek cevap **kuru metal tozu**dur; sıvı ve gaz yangınları için üretilen BC tozu D sınıfında işe yaramaz. Kuru kimyevi tozlu cihazda tozu iten gaz sorulduğunda sınavın cevabı **azot**tur: kendisi yanmaz, yangını da beslemez. Oksijen yangını besler; hidrojen, asetilen ve amonyak ise kendileri yanar.

Yangın Yön. m.99/1-ç · Söndürücü bilgisi (itici gaz mevzuatta yok) · Ders

RAKAM — Ortak

Cihaz sayısı alana göre hesaplanır: düşük tehlikede her **500 m²**, orta ve yüksek tehlikede her **250 m²** yapı inşaat alanına 1 adet 6 kg'lık cihaz. Orta tehlikeli 1.750 m²'lik atölyede 1.750 / 250 = **7** cihaz gerekir; 500'e bölen şık çeldiricidir. Ulaşma mesafesi en fazla **25 m**. Cihaz kapı arkasına, kapalı dolaba, derin duvar girintisine konmaz. Yılda bir yerinde kontrol, **dördüncü yılın sonunda** dolum ve hidrostatik test yapılır.

Yangın Yön. m.99/2, 4, 7 · Ders · Soru 8, 27, 32

AKILDA TUT Ortak

Yanma dört ayaklı bir masadır: yanıcı madde, oksijen, ısı ve **zincirleme tepkime**. Ayaklardan biri çekilince yangın söner: **soğutma** ısıyı, **boğma** oksijeni, **yakıtı giderme** yanıcı maddeyi alır; kuru kimyevi toz zinciri keser. Gaz kaçağı yangınında vanayı kapatmak boğma değil, yakıtı gidermedir. Oksijensiz yanma olmaz.

Yanma bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 5, 9

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Karbon monoksit karbonlu yakıtın eksik yanmasıyla oluşur; renksiz ve kokusuzdur, hemoglobine bağlanarak zehirler ve **kendisi de yanıcıdır**. **Karbondioksit** ise tam yanma ürünüdür, yanmaz, söndürücü olarak kullanılır. Sınav bu ikiliyi hem "dumandaki zehirli gaz" hem "yanıcı gaz" köküyle sordu; iki sorunun cevabı da karbon monoksittir.

Yanma bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 31

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Bina tehlike sınıfı binadaki malzemeye ve yapılan işe göre belirlenir: düşük, orta, yüksek. **Yüksek tehlike**, yangının çabucak yayılarak büyümesine yol açan malzemenin bulunduğu yerdir; selüloz nitrat ve havai fişek fabrikaları buradadır. **Hastane ve otel** akla yüksek tehlike getirir ama ekte **orta tehlike** grubundadır. Düşük tehlikeli yer en az 30 dakika yangına dayanıklıdır ve tek kompartımanı 126 m²'yi geçmez.

Yangın Yön. m.19/2 · Ek-1/B, C · Ders

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kazan dairesi binanın öbür kısımlarından en az **120 dakika** dayanıklı bölmelerle ayrılır; öncülde yazan "60 dakika" yangın kompartımanı tanımından alınmış çeldiricidir. Duman bacasına **ilave olarak** temiz ve kirli hava bacası yapılır. Kapısı kaçış merdivenine ya da genel merdivene doğrudan açılmaz, ortak hol veya koridora açılır. Bina dilatasyonu kazan dairesinden geçemez.

Yangın Yön. m.54/1-4 · m.4/1-tt · Ders · Soru 16

RAKAM Ortak

Kazan dairesinde kapı sayısını iki eşikten **biri** belirler: ısıl kapasite 50–350 kW arasındaysa bir kapı yeter; döşeme alanı **100 m²**'yi ya da kapasite **350 kW**'ı aşıyorsa en az **2** çıkış kapısı gerekir. 300 kW'lık ama 120 m²'lik kazan dairesinde alan eşiği aşıldığı için kapı ikidir. Kapılar olabildiğince ters yönde, en az **90 dakika** dayanıklı, duman sızdırmaz ve kendiliğinden kapanır olur.

Yangın Yön. m.54/5 · Ders · Soru 40

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kaçış merdiveni, kaçış yolları bütününün bir parçasıdır; öbür kaçış yolu öğelerinden **bağımsız tasarlanamaz**. "Ayrı ve bağımsız tasarlanır" diyen şık yanlış olandır. Duvarı, tavanı, tabanı yanıcı malzeme taşımaz. Boş bulundurulmasından **bina veya işyeri sahibi ve yöneticileri** sorumludur. Merdivenlerin kapasite ve sayıca **en az yarısı** doğrudan bina dışına açılır; "üçte biri" çeldiricidir.

Yangın Yön. m.38/2-4 · m.41/1 · Ders · Soru 14

RAKAM Ortak İGU

Yangın güvenlik holü: duvar en az **120**, duman sızdırmaz kapı en az **90 dakika** dayanıklı · taban alanı **3 m²'den az, 6 m²'den fazla olamaz**, kaçış yönündeki boyut en az **1,8 m**. Acil durum asansörü önündeki hol ayrıdır: **6–10 m²**, her boyutu en az **2 m**. Şık iki holün ölçüsünü birbirine taşıyarak bozulur (olağan hole "10 m²" yazmak gibi). Yapı yüksekliği 51,50 m'yi aşan binada merdiven önüne hol zorunludur.

Yangın Yön. m.34/2, 3, 4, 7 · Ders · Soru 10, 11, 42

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kaçış yolu kapısı: temiz genişlik en az **80 cm**, yükseklik en az **200 cm**, eşik yok, elle açılır, kilitli tutulmaz. Tek kanatlı kapı **80–120 cm** arasındadır; "150 cm'ye kadar" yanlıştır. Kullanıcı yükü **50**'yi aşan mekânda kapı kaçış yönüne açılır; katta kişi sayısı **100**'ü geçerse merdiven, koridor ve hol kapıları kol kullanılmadan açılır. Açma kuvveti en çok 110 N'dur.

Yangın Yön. m.47/1, 2, 4, 5, 6 · Ders · Soru 22

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

"Hangi kapı çıkış kapısı olamaz?" sorusunda iki metin iki ayrı sözcük kullanır. Yangın Yönetmeliği **dönel kapılar ile turnikeler** der. İşyeri Bina ve Eklentileri Yönetmeliği **raylı veya döner kapılar** der ve acil çıkış kapılarının dışarıya doğru açılmasını ister; orada kişi sayısı şartı yazmaz. Kökte hangi yönetmelik geçiyorsa o metnin sözcüğünü arayın; cevap iki metinde de aynı yöne çıkar.

Yangın Yön. m.47/1 · İşyeri Bina Yön. Ek-1 m.10-ç · Ders

RAKAM Ortak

Çıkış sayısı kişi sayısıyla artar: yüksek tehlikeli mekânda 25, öbür mekânlarda **50** kişi aşılınca en az **2 · 500** aşılınca **3 · 1000** aşılınca **4** çıkış. Yüksek tehlikeli yerde tek yönde kaçış uzaklığı yağmurlama sistemi yoksa en çok **10 m**, varsa 20 m'dir. Yangın uyarı butonuna yatay erişim **60 m**'yi geçmez; buton yerden 110–130 cm yüksekliğe konur.

Yangın Yön. m.39/2 · Ek-5/B · m.75/2 · Soru 19, 34, 43

AKILDA TUT Ortak

Yükseklik eşiklerini tek merdivene dizin: **21,50 m** (bina yüksekliği) ve **30,50 m** (yapı yüksekliği) aşılırsa "yüksek bina" · yapı yüksekliği **30,50 m**'yi aşan konut dışı binada yağmurlama zorunlu · konutta bu eşik **51,50 m**. Konut merdiveni de aynı basamaklarla sertleşir: 21,50 m altı normal merdiven · 21,50–30,50 m en az biri korunumlu 2 merdiven · 30,50–51,50 m ikisi de korunumlu, en az birinde hol ya da basınçlandırma · 51,50 m üstü ikisi de hollü ve basınçlandırılmış.

Yangın Yön. m.4/1-ccc · m.48/5 · m.96/2-a, b · Soru 6, 18, 38

TUZAK KUTUSU Ortak

LPG ve tehlikeli madde sorularında şık yön değiştirerek bozulur. LPG depo binası **müstakil ve tek katlı**dır, çatısı ağır değil **hafif** malzemedendir. Evde en fazla **2** tüp bulunur, hortum en fazla **150 cm**'dir, tüp kapalı dolapta değil mümkünse **balkonda** durur, uyuma mahalline konmaz. Tehlikeli madde binasında kapı ve pencereler **dışarıya** açılır, pencerede parmaklık bulunmaz; çok katlı binada bu maddelere bodrumda değil **en üst katta** izin verilir.

Yangın Yön. m.103/1-b, e, f · m.106/1 · m.109/1, 2, 3, 7 · Soru 25, 45, 47

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Patlamadan korunmada sıra sabittir: **patlayıcı ortamın oluşmasını önle → önlenemiyorsa tutuşmasını önle → patlamanın zararlı etkilerini azalt**. Kıvılcımla, yani tutuşmayı önlemekle başlayan sıralama yanlıştır; önce ortamın kendisi hedef alınır. Öncüller sırası karıştırılmış verilir; numaralara değil fiillere bakın. Alınan tedbirler düzenli aralıklarla ve önemli değişikliklerden sonra yeniden gözden geçirilir.

Patlayıcı Ort. Yön. m.5/1, 2 · Ders · Soru 21

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Patlama riski değerlendirilirken dört şeye bakılır: patlayıcı ortamın oluşma ihtimali ve kalıcılığı · **statik elektrik dâhil** tutuşturucu kaynaklar · tesis, maddeler, prosesler ve etkileşimleri · olabilecek patlama etkisinin büyüklüğü. **Üretim kapasitesi ve çalışan sayısı listede yoktur.** Patlayıcı ortama açık olan ya da **açılabilen** yerler de bütün olarak değerlendirilir; içinde yanıcı madde olmayan bitişik oda dışarıda bırakılamaz.

Patlayıcı Ort. Yön. m.6/1, 2 · Ders · Soru 46

TUZAK KUTUSU Ortak

Yönetmeliğin dışında kalanlar: hastalara tıbbi tedavi uygulanması · gaz yakan cihazların kullanılması · patlayıcı ve kimyasal olarak kararsız maddelerin üretimi, depolanması · **maden çıkarma işleri** · uluslararası antlaşmalara tabi taşıma araçları. Solvent buharı olan boya kabini ya da un tozu olan değirmen ise tam bu yönetmeliğin işidir. Tanımda **toz** da sayılır; patlayıcı ortam yalnız gazla oluşmaz.

Patlayıcı Ort. Yön. m.2/2 · m.4/1-c · Ders · Soru 2, 17

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Bölgeyi çalışan sayısı ya da tehlike sınıfı değil, patlayıcı ortamın **oluşma sıklığı ve devam etme süresi** belirler. En çok bozulan sözcük "ara sıra"dır: normal çalışmada ara sıra oluşan ortam **Bölge 1** (tozda 21) tarifidir, şıkta Bölge 2'ye yazılır. Çift haneli numara tozdur; kökte "tutuşabilir toz" görünce tek haneli şıkları eleyin. Tabaka ya da yığın hâlindeki toz da patlayıcı ortam kaynağı sayılır.

Patlayıcı Ort. Yön. Ek-1 · Ders · Soru 4, 23, 39

TUZAK KUTUSU Ortak

Patlamadan korunma dokümanını **işveren** hazırlar, **işin başlamasından önce**. Sabit bir yenileme süresi yoktur ("beş yılda bir" uydurmadır); önemli değişiklik, genişleme ya da tadilatta gözden geçirilip güncellenir. İçinde risk değerlendirmesi, önlemler, sınıflandırılmış yerler, asgari gereklerin uygulanacağı yerler ve ekipmanın uygunluğu yazar; **satış miktarı, üretim rakamı yazmaz**. Risk değerlendirmesiyle birlikte ele alınabilir.

Patlayıcı Ort. Yön. m.10/1-4 · Ders · Soru 12, 15, 44

AKILDA TUT Ortak

Kim, nereye yazar, kime bildirir? Asıl işveren koordinasyonun amacını ve usulünü **patlamadan korunma dokümanında** belirtir (sözleşmede ya da acil durum planında değil). İş hanı ve sanayi sitesinde koordinasyon **yönetimde**dir; uyarıya uymayan işveren valiliğe değil **Bakanlığa** bildirilir. Çalışma izni yetkili ve sorumlu kişi tarafından **işe başlamadan önce, yazılı** verilir; sözlü izin olmaz.

Patlayıcı Ort. Yön. m.8/1-3 · Ek-2 1.2 · Ders · Soru 28, 35, 48

GÜNCEL HÂL Ortak

Yönetmeliğin Ek-3'ü kategoriler için hâlâ eski adıyla "Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemlerle İlgili Yönetmelik (94/9/AT)"e atıf yapar. O yönetmeliğin yerini 2016'da **2014/34/AB** uyumlu yenisi aldı. Bölge ve kategori eşleşmesi değişmedi: kategori 1 çok yüksek, 2 yüksek, 3 normal koruma sağlar. Eski notta "94/9" görürseniz bilgi yanlış değil, yalnız künye eskidir.

Patlayıcı Ort. Yön. Ek-3 · Teçhizat Yön. (RG 30.06.2016/29758) Ek-1 · Ders

DOSYA 03

Ergonomi, Ekranlı Araçlar, Elle Taşıma ve Psikososyal Riskler

Ekran nerede durur, yük kaç kilo olabilir? İki yönetmelik de rakam vermez; listeleri sorar.

Kaynak: Gün 10 dersi ve 50 soru

Bu konunun iki yönetmeliği kısadır ve sınav onları liste liste sorar. Ekranlı araçlarda eğitimin yedi konusu, göz muayenesinin üç anı, kapsam dışı altı yer ve Ek-1'in monitör, klavye, masa, sandalye cümleleri öncüllü ya da "yer almaz" kalıbıyla gelir. Elle taşımada tanımın fiilleri, Ek-1'in dört başlığı ve Ek-2'nin üç bireysel etkeni birbirine karıştırılarak sorulur. Şık çoğu kez tek kelimeyle bozulur: sabit, bütünleşik, parlak, tartılması, maddi değer.

Anahtar ayrım şudur: iki yönetmelik de **sayı vermez**. Ekran süresi, muayene yılı, ekran mesafesi ve yük ağırlığı için rakam yazan şık bu yönetmeliklerden değildir. Psikososyal kısımda ise güncel dayanağı bilmek gerekir: mobbingde yürürlükteki metin 2025/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'dir; ergonomi alanları, tükenmişlik ve stres evreleri ise mevzuattan değil ders kitabı bilgisinden sorulur.

KISA YOL

"Rakam yazan şıktan şüphelenin: bu iki yönetmelikte süre de kilogram da yok."

KARŞILAŞTIRMA · ELLE TAŞIMADA RİSK HANGİ BAŞLIKTA?

Başlık	Neler sayılır	Karıştırılan
Yükün özellikleri (Ek-1/1)	çok ağır ya da çok büyük · kaba, kavranması zor · dengesiz, içindekiler yer değiştiriyor · vücuttan uzakta tutulan ya da eğilme, bükülme gerektiren konum · çarpmada yaralayıcı	"yükün maddi değeri" listede yok
Fiziksel güç gereksinimi (Ek-1/2)	iş çok yorucu · yalnız vücut bükülerek yapılıyor · yükün ani hareketiyle sonuçlanıyor · vücut dengesiz pozisyonda	dengesiz zemin buraya girmez
Çalışma ortamı (Ek-1/3)	dar ya da alçak yer · düz olmayan zeminde düşme veya kayma · seviye farkı · dengesiz zemin · sıcaklık, nem, havalandırma	taşıma mesafesi ortam değildir
İşin gerekleri (Ek-1/4)	belden dönmeyi gerektiren aşırı sık ya da uzun çalışma · yetersiz ara ve dinlenme · aşırı kaldırma, indirme, taşıma mesafesi · değiştirilemeyen tempo	tempo bireysel etken değildir
Bireysel risk (Ek-2)	fiziki yapının işe uygun olmaması · uygun olmayan giysi, ayakkabı, kişisel eşya · yeterli bilgi ve eğitimin olmaması	ortamın uygunsuzluğu bireysel değildir

Elle Taşıma Yön. Ek-1, Ek-2 · Ders · Soru 8, 15, 20, 24, 30, 42, 44

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Göz muayenesinin **üç anı** vardır: ekranlı araçla çalışmaya başlamadan önce · risk değerlendirmesi sonucuna göre **işyeri hekiminin belirlediği** düzenli aralıklarla · görme zorluğu yaşandığında. Aralığı uzman, göz hekimi ya da işveren vekili belirlemez. Görme zorluğu varsa periyodik tarih beklenmez; "iki yılda bir" gibi hazır süreli şık yanlıştır.

Ekranlı Araçlar Yön. m.9/1, 9/2 · Ders · Soru 5, 29

TUZAK KUTUSU Ortak

Muayene sonucu gerektiriyorsa çalışana **yaptığı işe uygun araç ve gereç verilir**; yönetmelik metninde "gözlük" kelimesi geçmez, işe uygun gözlük bu kapsamda değerlendirilir. Önlemlerin maliyeti **çalışanlara yansıtılamaz**: ücretten kesinti, ikramiyeden mahsup, "yarısını çalışan öder", "temsilci onaylarsa paylaşılır", "SGK karşılar" şıklarının hepsi yanlıştır.

Ekranlı Araçlar Yön. m.9/3 · m.5/2 · Ders · Soru 7, 38

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Eğitim listesi **sağlık** listesidir: riskler ve korunma yolları · doğru oturuş · gözlerin korunması · gözleri en az yoran yazı karakterleri ve renkler · gözleri kısa sürelerle dinlendirme alışkanlığı · gözlerin, kas ve iskelet sisteminin dinlendirilmesi · ara dinlenmeleri ve egzersizler. Şık, listeye **verim ya da tedavi** sokarak bozulur: üretim verimliliği, hızlı yazma teknikleri, hastalıkların tedavi yolları, dinlendirmeden çalışma listede yoktur.

Ekranlı Araçlar Yön. m.6/2 · Ders · Soru 6

TUZAK KUTUSU — Ortak

Yönetmeliğin **uygulanmadığı** altı yer: hareketli makine ve araçların kumanda kabini ile sürücü mahalli · taşıma aracının kumandasındaki bilgisayar · toplumun kullanımına açık sistemler · işyerinde kullanımı **sürekli olmayan** taşınabilir sistemler · hesap makinesi, yazar kasa gibi küçük ekranlı cihazlar · ekranlı daktilo. Tuzak "taşınabilir" kelimesindedir: işyerinde sürekli kullanılan dizüstü kapsamdadır. Çağrı merkezi ve kontrol merkezi ekranı da kapsamdadır.

Ekranlı Araçlar Yön. m.2/2 · Ders · Soru 11, 14

AKILDA TUT — Ortak

Üç tanımı kelimesinden tanıyın. **Ekranlı araç**: işlemin içeriğine bakılmaksızın ekranında harf, rakam, şekil, grafik ve resim gösteren her araç (yalnız masaüstü bilgisayar değil). **Operatör**: esas işi ekranlı araçla çalışmak olan ve normal çalışmasının önemli bir bölümünde ekran kullanan kişi; ayda bir rapor yazan kişi operatör değildir. **Çalışma merkezi**: sandalye, masa, monitör, klavye, arayüz yazılımı gibi donanımların bulunduğu alanın tamamı.

Ekranlı Araçlar Yön. m.4/1-a, b, c · Ders · Soru 1, 3, 14

RAKAM — Ortak

Bu iki yönetmelikte **rakam aramayın**. Ekranlı araçlarda günlük ekran süresi, mola dakikası, göz muayenesi yılı ve ekran mesafesi için santimetre **yoktur**; işveren uygun çalışma planıyla **periyodik ara** verdirir ya da operatörü **dönüşümlü olarak başka işlerde** çalıştırır. Elle taşımada **kilogram sınırı yoktur**; ek yalnız "çok ağır veya çok büyük" der. "Dört saatle sınırlamak", "erkek 25 kg, kadın 15 kg" gibi şıklar bu yönetmeliklerden değildir.

Ekranlı Araçlar Yön. m.7, Ek-1/1-b · Elle Taşıma Yön. Ek-1/1 · Ders · Soru 47, 48, 49

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU · DSP

Monitörde aranan: çalışma pozisyonuna **uygun mesafe ve göz hizası** · görüntü stabil, titremez · parlaklık ve kontrast kolayca ayarlanır · ekran **her yöne döndürülerek** ayarlanır · ayrı kaide ya da ayarlanabilir masa üzerinde kullanılır · rahatsız edici yansıma ve parlama olmaz. Şık "ekran sabit olmalı, döndürülememeli", "duvara monte" ya da "göz hizasının biraz üstünde" diyerek bozulur. Alçak ekran boynu öne eğdirir.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/1-b · Ders · Soru 16, 31

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Klavye **ekrandan ayrı ve hareketli** olur; önüne **bilek desteği** konur, önünde el ve kollar için yeterli boşluk bulunur, yüzeyi **mat**tır. "Ekranla bütünleşik ve sabit", "masaya sabitlenmiş", "parlak yüzeyli" yanlıştır; "kablosuz" ise yönetmelikte aranan bir şart değildir. Dikkat: "sabit" kelimesi klavyede yanlış, görüntüde doğrudur (ekran görüntüsü stabil olmalıdır). Fare için asgari gerek yazılmamıştır.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/1-b, c · Ders · Soru 21, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak

Masa, ekran, klavye ve dokümanların rahatça düzenlenebileceği **yeterli büyüklükte** ve **ışığı yansıtmayan** nitelikte olur; "ekran ve klavyeye yetecek en küçük boyut" bunun tersidir. Göz ve baş hareketini azaltan araç **ayarlanabilir doküman tutucu**dur ve masa bendinde yazar. Çeldiriciler: bilek desteği (klavyenin önünde), ayak desteği (sandalye bendinde), ekran filtresi ve kolçaklı sandalye (ekte hiç yok).

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/1-ç · Ders · Soru 25, 35

TUZAK KUTUSU — Ortak · DSP

Sandalye dengelidir; **oturma yüksekliği ayarlanır**, sırt dayama yeri öne-arkaya ve yukarı-aşağı ayarlanır, sırt desteği bele uygun ve esnektir. Ayak desteği herkese zorunlu değildir, **istendiğinde** sağlanır. **Kolçak için hiçbir gerek yoktur**; öncüllü soruda "kolçak yüksekliği ayarlanabilir olmalıdır" yanlış öncüldür.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/1-d · Ders · Soru 27

TUZAK KUTUSU — Ortak

Çalışma ortamında **yedi başlık** vardır: gerekli alan · aydınlatma · yansıma ve parlama · gürültü · ısı · radyasyon · nem. **Titreşim ve zemin döşemesinin rengi listede yoktur**; masa ve sandalye ortam değil ekipman başlığındadır. Ayrıntı tuzakları: gürültü karşılıklı konuşmayı engellemez · ekipman rahatsız edecek düzeyde ısı vermez (hiç ısıtmaz denmez) · radyasyon hükmü "görünür ışık **dışındaki**" ışınlar içindir · nem uygun düzeyde tutulur **ve korunur**.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/2 · Ders · Soru 19

AKILDA TUT — Ortak

Işıkta amaç tektir: **parlama ve yansımayı önlemek**. Yapay aydınlatmanın yeri ve teknik özelliği buna göre seçilir; arka planla ekran arasında uygun kontrast bulunur (kontrast kaldırılmaz). Gün ışığı kesilmez, **kontrol edilir**: ekrana gelen gün ışığı için **yatay ve dikey ayarlanabilir** perde kullanılır. "Koyu renkli ve sabit", "ışık geçirmez ve kapalı tutulan", "yalnız dikey açılan" perde şıkları yanlıştır.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1/2-b, c · Ders · Soru 34, 36, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Elle taşıma tanımının fiilleri: **kaldırma · indirme · itme · çekme · taşıma · hareket ettirme**. "Tartılması" tanımda yoktur. Tanım "**nakletme veya destekleme** işleri" diye biter: yük yalnız taşınırken değil desteklenirken de kapsamdadır; "depolama veya istifleme", "paketleme veya etiketleme" çeldiricidir. Vurgulanan bölge **bel ve sırt**tır (boyun, omuz, bilek değil). Bir ayrıntı: m.1 amacı, m.4 riski anlatır.

Elle Taşıma Yön. m.1 · m.4 · Ders · Soru 2, 12

AKILDA TUT — Ortak

İşverenin iki basamağı vardır. **Önce kaldır**: yüklerin elle taşınmasına gerek bırakmayacak iş organizasyonu yapılır, yük özellikle **mekanik sistemlerle** taşınır. **Kaçınılmazsa azalt**: Ek-1'deki hususlar dikkate alınarak riski azaltan uygun yöntemler kullanılır. Bel kemeri ya da başka koruyucu donanım dağıtmak, işi en deneyimli çalışana vermek, yazılı onay ya da tutanak almak hükümde sayılan yollar değildir.

Elle Taşıma Yön. m.5/1-a, b · m.6 · Ders · Soru 4, 22

TUZAK KUTUSU — Ortak

"Dengesiz" kelimesi üç ayrı başlıkta geçer, şık bunları yer değiştirir: **yük** dengesizse ya da içindekiler yer değiştiriyorsa yükün özellikleri · **vücut** dengesiz pozisyondaysa fiziksel güç gereksinimi · **zemin** dengesizse çalışma ortamı. Aynı biçimde kaba ya da kavranması zor olan yük ortamın değil **yükün** özelliğidir; içindeki sıvı çalkalanan koli de yük başlığına girer.

Elle Taşıma Yön. Ek-1/1, 2, 3 · Ders · Soru 15, 20, 24, 44

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Bireysel risk yalnız **kişiye ait** üç etkendir; gerisi Ek-1'dedir. Çalışanın değiştiremediği **tempo**, yetersiz mola ve uzun taşıma mesafesi kişiye değil işe aittir (**işin gerekleri**); dar koridor ve uygun olmayan ortam **çalışma ortamı**dır. Terlikle taşıma ve taşıma eğitimi almamış olmak bireyseldir. Ek-2, **özel politika gerektiren grupların** korunmasında dikkate alınır (alt işveren çalışanı ya da destek elemanı değil).

Elle Taşıma Yön. Ek-1/3, 4 · Ek-2 · m.7 · Ders · Soru 8, 28, 42, 44

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Elle taşıma eğitiminin üç konusu: alınan tedbirler · taşınan yükle ilgili genel bilgiler · yükün **doğru nasıl taşınacağı** ve yanlış taşımanın riskleri. Ağırlık bilgisi **"mümkünse"** verilir; "her durumda yazılı bildirilir" yanlıştır. Eksantrik yükte bildirilen şey **en ağır tarafın ağırlık merkezi**dir. Yükün maddi değeri, gönderileceği adres, ambalajın üretim tarihi güvenli taşıma bilgisi değildir.

Elle Taşıma Yön. m.8/1 · Ders · Soru 10, 48

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Ergonomi, işi insana uydurur; **antropometri** vücut ölçüleriyle uğraşan bilimdir, ergonomi alanı değildir. Üç alan: **fiziksel** (duruş, malzeme taşıma, kas-iskelet rahatsızlıkları) · **bilişsel** (zihinsel iş yükü, karar verme, insan-bilgisayar etkileşimi) · **örgütsel** (iş tasarımı, ekip çalışması, çalışma süreleri, vardiya düzeni). Vardiya sorulduğunda cevap fiziksel ya da bilişsel değil, yalnız örgütseldir.

Ergonomi bilgisi (IEA sınıflaması), mevzuat dışı · Ders · Soru 9

RAKAM — Ortak

Antropometride yön kuralı: **açıklık** ölçüsü (kapı yüksekliği gibi "en az bu kadar olmalı" denilen ölçü) büyük yapılı kişiye göre **%95'lik** değerle; **erişim** ölçüsü (uzanma mesafesi gibi "en çok bu kadar" denilen ölçü) küçük yapılı kişiye göre **%5'lik** değerle tasarlanır. %95'lik kişi eğilmeden geçiyorsa ondan kısa olanlar da geçer. Ortalama (%50) şıkkı çeldiricidir.

Ergonomi bilgisi (antropometri), mevzuat dışı · Soru 33

GÜNCEL HÂL — Ortak

Mobbingde yürürlükteki genelge **2025/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi**dir; 2011/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ni **yürürlükten kaldırmıştır**. Değişen cümle: mücadele öncelikle **işveren ve yöneticilerin** sorumluluğundadır (eski metin yalnız "işveren" diyordu). İşveren, yönetici ve **tüm çalışanlar** taciz sayılabilecek davranıştan kaçınır. Öncelikli sorumluluk uzmanda, hekimde, temsilcide ya da sendikada değildir.

Genelge 2025/3 md.2, 3 ve son hüküm (RG 06.03.2025/32833) · Ders · Soru 23

TUZAK KUTUSU — Ortak

Psikolojik tacizin üç anahtarı: **kasıtlı · sistematik · belirli bir süre**. Aşağılama, küçümseme, dışlama, yıldırma böyle sürerse tacizdir. Tek seferlik tartışma sistematik değildir; performans hedefi verilmesi tek başına taciz sayılmaz. İddialar araştırılırken **gizlilik ve özel hayat korunur**; "adlarıyla panoda duyurulur" yanlıştır. Kurul yeniden oluşturulmuştur, toplu sözleşmelere önleyici hüküm konur, ALO 170'te psikolog desteği sürer.

Genelge 2025/3 giriş, md.1, 4, 5, 6, 7 · Ders · Soru 43, 45

AKILDA TUT — Ortak

Psikososyal riskin kanun dayanakları üç cümledir. **6331**: işin kişiye uygun hâle getirilmesinde özellikle **tekdüze çalışma** ve üretim temposunun olumsuz etkisi önlenir; önleme politikası teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, **sosyal ilişkiler** ve çalışma ortamını birlikte kapsar. **Türk Borçlar Kanunu**: işveren psikolojik ve cinsel tacizi önler, **uğrayanın daha fazla zarar görmemesi** için de önlem alır; şikâyet şartı ve "yalnız amirden gelen" ayrımı yoktur.

6331 m.5/1-ç, f · TBK m.417/1 · Soru 18, 32, 50

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Psikososyal risk sorusunda şıkkı **"olması" kelimesi** bozar: iş **güvencesizliği**, monotonluk, belirsizlik, vardiya risktir; iş güvencesinin, terfi sisteminin, motivasyonun, olumlu geri bildirimin **olması** risk değildir. Vardiyalı çalışma işin ne olduğunu değil ne zaman yapıldığını anlatır: **çalışma saatleri** başlığına girer, "işin içeriği" sayılmaz.

Psikososyal risk bilgisi (PRIMA-EF sınıflaması), mevzuat dışı · Ders

AKILDA TUT — Ortak · İGU · DSP

Tükenmişliğin üç boyutu: **duygusal tükenme · duyarsızlaşma · kişisel başarı duygusunda azalma**; "fiziksel" ya da "maddi" tükenme bileşen değildir. Hizmet verilen kişilere katı, ilgisiz, mesafeli davranmak **duyarsızlaşma**dır. Stres tepkisinin sırası: **alarm · direnç · tükenme**. Aşırı çalışmaya bağlı ani ölüm **Karoshi** adıyla sorulur.

Psikososyal risk bilgisi (Maslach, Selye), mevzuat dışı · Ders · Soru 26, 37

DOSYA 04

İş Kanunu (1) ve 5510

Kendi aracıyla işe giderken kaza iş kazası mı? Süre fiilden mi, öğrenmeden mi başlar?

Kaynak: Gün 11 dersi ve 50 soru

Bu konuda sınav iki kalıbı sever. Birincisi liste sorusudur: İş Kanunu'nun dışında kalanlar, geçici iş ilişkisinin kurulamadığı yerler, iş kazası sayılan hâller, kısa vadeli sigorta kolları. Listeye çok benzeyen ama listede olmayan bir kalem eklenir: sporcunun yanına antrenör, işverenin taşıtının yanına kendi aracı. İkincisi "yanlıştır" kalıbıdır; doğru bir hükmün tek kelimesi değiştirilir.

Değişen kelime çoğu zaman üç şeyden biridir: sürenin **başlangıcı** (başlangıçtan mı, yenilendiği tarihten mi; kaza gününden mi, öğrenildiği günden mi), **merci** (Kurum Sağlık Kurulu mu, Yüksek Sağlık Kurulu mu; arabulucu mu, mahkeme mi) ya da **kişi** (kız çocuğu mu, bütün çocuklar mı). Rakamı ezberlerken yanına bu üç soruyu da yazın.

KISA YOL

"Şıkta süre görürseniz önce sorun: nereden başlıyor, kime bildiriliyor?"

KARŞILAŞTIRMA · İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI BİLDİRİMİ: KİM, KİME, NE KADAR SÜREDE?

Durum	Bildiren	Nereye	Süre
İş kazası (hizmet akdiyle çalışan)	İşveren	Kolluk · Kurum	Kolluğa derhal · Kuruma en geç kazadan sonraki 3 işgünü
Kaza işverenin kontrolü dışındaki yerde	İşveren	Kurum	3 işgünü, kazanın öğrenildiği tarihten başlar
İş kazası (bağımsız çalışan, 4/1-b)	Kendisi	Kurum	Rahatsızlığı engel olmaktan çıkınca 3 işgünü; 1 ayı geçemez
Meslek hastalığı	İşveren (4/1-b ise kendisi)	Kurum	Öğrenildiği günden başlayarak 3 işgünü
Geçici işçinin kazası ya da meslek hastalığı	Geçici işçiyi çalıştıran işveren	Özel istihdam bürosu · ilgili merciler	Büroya derhâl; mercilere 5510 m.13 ve 14'e göre

5510 m.13/2 · m.14/4 · 4857 m.7

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

İş Kanunu'nun dışında kalanlar tek tek sayılıdır: deniz ve hava taşıma işleri, aile içinde evde yapılan el sanatı işleri, ev hizmetleri, çıraklar, **sporcular**, rehabilite edilenler, esnaf tarifine uygun üç kişilik işyerleri. Soru listeye benzeyen bir kalem ekler: Mayıs 2025 B sınıfında doğru cevap **antrenörler**di. Antrenör listede yoktur, Kanun'a tabidir. Bir sınavda da tersinden, kapsam dışında kalan olarak ev hizmetleri soruldu.

4857 m.4/1 · Ders · Soru 11

TUZAK KUTUSU Ortak

Aynı maddenin "şu kadar ki" fıkrası bazı işleri geri alır: kıyıda ve limanda yükleme boşaltma, **havacılığın bütün yer tesisleri**, tarım aleti atölyeleri, **tarım işletmelerindeki yapı işleri**, halka açık park ve bahçe işleri Kanun'a tabidir. Dikkat: **aile ekonomisi sınırları içinde** kalan tarımla ilgili yapı işleri istisnadır; "tarımda yapı işi kapsamdadır" genellemesi yanlıştır. Tarım ve ormanda sınır 50 dahildir: 50 işçili işyeri kapsam dışıdır.

4857 m.4/1-b, c · m.4/2 · Ders · Soru 11

AKILDA TUT Ortak İGU

Alt işveren iki tür iş alabilir: **yardımcı iş** ya da asıl işin, işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle **uzmanlık gerektiren** bölümü. İşçilerini **yalnız o işyerinde** aldığı işte çalıştırır. Asıl işveren, alt işverenin işçilerine karşı o işyeriyle ilgili yükümlülüklerden alt işverenle **birlikte sorumludur**. Mayıs 2026 C sınıfı bu ilişkinin tanımını sordu; tanımda "birlikte" ve "yalnız o işyerinde" sözcüklerini arayın.

4857 m.2 · Ders · Soru 12

TUZAK KUTUSU Ortak

Uzmanlık gerektiren işler dışında **asıl iş bölünerek alt işverene verilemez**. Asıl işverenin işçisi alt işverence işe alınıp hakları kısıtlanamaz; daha önce o işyerinde çalıştırılan kişiyle alt işveren ilişkisi kurulamaz. Aksi hâlde ilişki muvazaalı sayılır ve işçiler **başlangıçtan itibaren** asıl işverenin işçisi olur. "Tespit tarihinden itibaren" diyen şık yanlıştır. Muvazaa raporuna itiraz süresi tebliğden itibaren 30 iş günüdür.

4857 m.2 · m.3/2 · Ders · Soru 12, 42, 49

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Özel istihdam bürosu aracılığıyla geçici iş ilişkisi **kamu kurum ve kuruluşlarında** ve **yer altında maden çıkarılan işyerlerinde** kurulamaz; toplu işçi çıkarılan işyerinde de **8 ay** süresince kurulamaz. Mevsimlik tarım ve ev hizmetlerinde ise süre sınırı yoktur. Mayıs 2026 B sınıfı bu dört yeri öncüllü sordu. İşveren bürodur; talimatı geçici işçiyi çalıştıran işveren verir, iş sağlığı ve güvenliği eğitimini de o verir.

4857 m.7 · Ders · Soru 18

RAKAM Ortak

Geçici işçi sağlama sözleşmesinde üç ayrı süre vardır. Askıda kalma hâllerinde (askerlik, analık izni gibi) hâl devam ettikçe sürer. Mevsimlik tarım ve ev hizmetinde sınır yoktur. Diğer hâllerde **en fazla 4 ay** kurulur, toplam **8 ayı** geçmemek üzere **en fazla 2 kez** yenilenir (dönemsel iş artışı bendi hariç). Süre bitince aynı iş için **6 ay** geçmeden yeniden geçici işçi çalıştırılamaz. "6 ay, bir kez yenilenir" ve "2 ay, toplam 4 ay" çeldiricidir.

4857 m.7 · Ders · Soru 47

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Belirli süreli sözleşme **esaslı bir neden** olmadıkça üst üste (zincirleme) yapılamaz. Yapılırsa sözleşme **başlangıçtan itibaren** belirsiz süreli sayılır. Mayıs 2025 A sınıfında yanlış şık tek kelimeyle kurulmuştu: "yenilendiği tarihten itibaren". Esaslı nedene dayanan zincirleme sözleşmeler belirli süreli kalır. Süresi **1 yıl ve daha fazla** olan sözleşme yazılı yapılır; yazılı sözleşme yoksa işveren en geç **2 ay** içinde çalışma koşullarını gösteren belge verir.

4857 m.11 · m.8 · Ders · Soru 7, 20

RAKAM Ortak

Bildirim süreleri kıdeme göre dört basamaktır: 6 aydan az **2 hafta** · 6 aydan 1,5 yıla kadar **4 hafta** · 1,5 yıldan 3 yıla kadar **6 hafta** · 3 yıldan fazla **8 hafta**. Süreler asgaridir, sözleşmeyle artırılabilir, azaltılamaz. Bildirim şartına uymayan taraf o sürenin ücreti kadar tazminat öder; işveren süreye ait ücreti peşin vererek de feshedebilir. On dört aylık işçi ikinci basamaktadır: 4 hafta. Bir sınavda iki yıllık işçi soruldu: 6 hafta.

4857 m.17 · Ders · Soru 14

TUZAK KUTUSU Ortak

Deneme süresi **en çok 2 ay**dır; yalnız **toplu iş sözleşmesiyle 4 aya** kadar uzatılabilir. Bu sürede **iki taraf da** sözleşmeyi bildirim süresine gerek olmadan ve tazminatsız feshedebilir; haklı neden aranmaz, işçinin çalıştığı günlerin ücreti saklıdır. Şıklar "yalnız işveren feshedebilir", "bildirim tazminatı ödenir" ya da "bireysel sözleşmeyle 4 aya çıkar" diye bozulur. Bildirim süresi içinde iş arama izni de günde **2 saatten az** olamaz.

4857 m.15 · m.27 · Ders · Soru 5

AKILDA TUT Ortak

İş güvencesi için üç şartı birlikte arayın: **30 veya daha fazla işçi · en az 6 ay kıdem · belirsiz süreli** sözleşme. Biri eksikse işçi kapsam dışıdır. İşçi sayısında işverenin aynı işkolundaki bütün işyerleri toplanır. Yer altı işlerinde çalışanlarda kıdem şartı aranmaz. İşletmenin bütününü sevk ve idare eden işveren vekili güvenceden yararlanamaz. Fesih yazılı yapılır, sebebi açık ve kesin belirtilir.

4857 m.18 · m.19 · Ders · Soru 24, 33

RAKAM Ortak

İşe iade yolu sırayla: tebliğden itibaren **1 ay** içinde **arabulucuya** başvuru (doğrudan dava açılırsa usulden reddedilir) → anlaşma olmazsa son tutanaktan itibaren **2 hafta** içinde dava → kesinleşen kararın **tebliğinden** itibaren **10 işgünü** içinde işverene başvuru → işveren **1 ay** içinde işe başlatmazsa **en az 4, en çok 8 aylık** ücret tutarında tazminat. Boşta geçen süre için ödenen ücret ayrıdır ve **en çok 4 ay**dır. Geçerli sebebi ispat yükü işverendedir.

4857 m.20 · m.21 · Ders · Soru 43, 44

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

İşveren için haklı nedenlerde iki ayrı hâl vardır: işçinin **işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi** ve işyeri malına **30 günlük ücretiyle ödeyemeyeceği** kadar zarar vermesi. Tehlikeye düşürme için hasar şartı aranmaz. Mayıs 2025 B sınıfında yanlış şık bu ikisini tek şarta bağlıyordu. Devamsızlık ölçüleri: **ardı ardına 2 işgünü**, bir ayda iki kez tatil sonrası işgünü ya da **bir ayda 3 işgünü**. Görev ihmali ancak hatırlatmaya rağmen **ısrar** varsa haklı nedendir.

4857 m.25/II-g, h, ı · Ders · Soru 32, 45

TUZAK KUTUSU Ortak

Sağlık sebeplerinde ölçü işçinin kusuruna göre değişir. Hastalık işçinin kastından, derli toplu olmayan yaşayışından ya da içkiye düşkünlüğünden doğmuşsa: devamsızlığın ardı ardına 3 iş günü veya bir ayda 5 iş gününden fazla sürmesi. Kusursuz hastalık ve kazada: devamsızlığın **bildirim süresini 6 hafta aşması**. "Hastalıkta altı hafta" diye nitelemesiz ezberlemeyin. Zorlayıcı sebepte ölçü **1 haftadan fazla**dır; üç günlük duruş yetmez.

4857 m.25/I, III · m.24/III · Ders · Soru 26

RAKAM Ortak

Ahlak ve iyiniyet kurallarına aykırılığa dayanan derhal fesih iki süreye birden bağlıdır: davranışın **öğrenildiği günden itibaren 6 iş günü** ve her hâlde **fiilden itibaren 1 yıl**. Öğrenmeden sonra on iş günü geçmişse, bir yıl dolmamış olsa bile derhal fesih yapılamaz. İşçi olayda maddi çıkar sağlamışsa 1 yıllık süre uygulanmaz. Karıştırmayın: çalışma koşullarındaki esaslı değişikliği işçinin yazılı kabul süresi de **6 işgünü**dür, ama bu başka bir hükümdür.

4857 m.26 · m.22 · Ders · Soru 30, 40

RAKAM Ortak

Toplu işçi çıkarma eşikleri bir aylık süre içinde sayılır: 20 ile 100 işçi arasında **en az 10** · 101 ile 300 arasında **en az %10** · 301 ve üzerinde **en az 30** işçi. 180 işçili işyerinde eşik 18'dir. İşveren isteğini **en az 30 gün önce** yazıyla sendika temsilcilerine, bölge müdürlüğüne ve Türkiye İş Kurumuna bildirir; fesihler bölge müdürlüğüne bildirimden **30 gün sonra** hüküm doğurur. Şıkta "on beş gün" görürseniz yanlıştır.

4857 m.29 · Ders · Soru 37, 38

TUZAK KUTUSU Ortak

İşyeri devrinde iş sözleşmeleri bütün hak ve borçlarıyla devralana geçer. Kıdeme bağlı haklarda işçinin **devreden işveren yanında** işe başladığı tarih esas alınır; "devralanın yanında başladığı tarih" yanlıştır. Devirden önce doğan borçlardan iki işveren birlikte sorumludur, ama devredenin sorumluluğu devir tarihinden itibaren **2 yıl**la sınırlıdır (şıkta 5 yıl yazılır). Sırf devir fesih sebebi olamaz. İflas nedeniyle tasfiye sonucu yapılan devirde bu hükümler uygulanmaz.

4857 m.6 · Ders · Soru 16

AKILDA TUT — Ortak İGU

Sigorta kolları iki gruptur. **Kısa vadeli:** iş kazası ve meslek hastalığı · hastalık · analık. **Uzun vadeli:** malullük · yaşlılık · ölüm. Mayıs 2026 C sınıfı kısa vadelileri öncüllü sordu; araya uzun vadeli bir kol karıştırılır. İşsizlik sigortası bu Kanun'da değil, 4447 sayılı Kanun'dadır. Kısa vadeli kollara ilişkin hükümler **4/1-c** kapsamındaki kamu görevlilerine uygulanmaz.

5510 m.3 · m.4 · Ders · Soru 2

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

İş kazası beş hâlde sayılır: işyerinde bulunduğu sırada · işverenin yürüttüğü iş nedeniyle · **görevli olarak başka yere gönderildiğinde asıl işini yapmadan geçen zamanda** · emziren kadının süt izninde · **işverence sağlanan taşıtla** gidiş gelişte. Kendi aracıyla işe giderken geçirilen kaza bu listede yoktur: Mayıs 2025'te B ve C sınıflarında doğru cevap buydu. Görevle gidilen şehirde otelde düşme de iş kazasıdır. İş kazası sayılmak için işverenin kusuru aranmaz.

5510 m.13/1 · Ders · Soru 4, 15, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Meslek hastalığı, işin niteliğinden dolayı **tekrarlanan bir sebeple** ya da işin yürütüm şartları yüzünden uğranılan hastalıktır; iş kazası ise tek bir olaydır. Tespiti **Kurum Sağlık Kurulu** yapar. **Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu** iki yerde devreye girer: yükümlülük süresi aşılmış hastalığın meslek hastalığı sayılmasına onay verir, liste dışı hastalıklardaki uyuşmazlığı karara bağlar. Mayıs 2025 B sınıfında yanlış şık, süre aşımındaki onayı Kurum Sağlık Kuruluna veriyordu.

5510 m.14 · Ders · Soru 8, 29, 50

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

İş kazası ve meslek hastalığı sigortasından beş hak sağlanır: geçici iş göremezlik ödeneği · sürekli iş göremezlik geliri · ölenin hak sahiplerine gelir · **gelir bağlanmış kız çocuklarına** evlenme ödeneği · cenaze ödeneği. Mayıs 2025 A sınıfında yanlış öncül "tüm çocuklara evlenme ödeneği" idi. Geçici ödenek iş kazasında prim şartı olmadan **her gün**; hastalıkta **90 gün** prim şartıyla **3. günden** başlayarak verilir. Yatarak tedavide günlük kazancın yarısı, ayakta üçte ikisi ödenir.

5510 m.16 · m.18 · Ders · Soru 10, 21

GÜNCEL HÂL — Ortak

7578 sayılı Kanun 5510'da üç rakamı değiştirdi. Analık hâli artık doğumdan sonraki ilk **16 hafta**ya kadar sürer (eskisi 8 hafta; çoğul gebelikteki on hafta ibaresi kalktı). Analıkta geçici iş göremezlik ödeneği doğumdan **önceki 8 ve sonraki 16 hafta** için verilir. Sigortalı kadın isteği ve hekim onayıyla doğuma **2 hafta** kalıncaya kadar çalışabilir (eskisi 3 hafta). Eski kaynaklardaki "8 hafta" ve "3 hafta" artık yanlıştır.

5510 m.15/2 · m.18/1-c, d · Ders · Soru 17, 36

RAKAM — Ortak İGU

Sürekli iş göremezlik geliri için meslekte kazanma gücü **en az %10** azalmış olmalıdır. Tam iş göremezlikte gelir aylık kazancın **%70**'idir; başkasının sürekli bakımına muhtaç olanda oran **%100** uygulanır. Kısmi iş göremezlikte tam gelir hesaplanır, kayıp oranı kadarı ödenir: %40 kayıpta %70 × %40 = **%28**. Ölümde de %70 üzerinden gelir bağlanır: eşe **%50**, çocuklara **%25**'er. Evli olmayan kız çocuğunda yaş sınırı yoktur; Mayıs 2025 B sınıfında yanlış şık "kıza gelir bağlanmaz" diyordu.

5510 m.19 · m.20 · m.34 · Ders · Soru 19, 48

TUZAK KUTUSU — Ortak

Kurum'un ödediğini kimden geri aldığı sebebe göre değişir. Kaza işverenin **kastı** ya da iş güvenliği mevzuatına **aykırı hareketi** sonucuysa ödemeler işverene ödettirilir. Üçüncü kişinin kusurunda **yarısı** rücu edilir. Kaza süresinde bildirilmezse bildirime kadarki geçici ödenek işverenden alınır. İşe giriş bildirgesi verilmemiş işçiye Kurum yine öder, masrafı **kusur aramadan** işverene ödettirir. Kusurlu ölen sigortalının hak sahiplerine rücu edilmez.

5510 m.21 · m.23 · Ders · Soru 23, 34

AKILDA TUT — Ortak

Sigortalının kendi kusuru ödeneği azaltır. **Kasıt:** ödenek ya da gelir **yarısı** tutarında ödenir. **Ağır kusur:** kusur derecesine göre **üçte birine kadarı** kesilir. **Hekimin tedbir ve tavsiyelerine uymama: dörtte birine kadarı** kesilir. İlkinde doğrudan yarı ödeme, diğer ikisinde bir kesinti üst sınırı vardır; "üçte biri ödenir" diye okumayın. İşe giriş bildirgesi kural olarak çalışma başlamadan önce verilir; sigortalının kendini bildirmemesi aleyhine delil olmaz.

5510 m.22 · m.8 · Ders · Soru 27, 31

DOSYA 05

Çalışma Süreleri, İzinler ve Özel Gruplar

45, 11, 7,5, 270, 24… Hangi rakam hangi kuralın? Sınav sayıyı değil, sayının sahibini soruyor.

Kaynak: Gün 12 dersi ve 50 soru

4857 sayılı İş Kanunu'nun ikinci yarısı bir rakam ormanıdır ve sınav bu ormanda üç kalıpla dolaşır. Birincisi düz rakam sorusudur: haftalık süre, yıllık izin günü, fazla çalışmanın yıllık tavanı. İkincisi küçük vakadır: sözleşmede 42 saat yazan işçi 50 saat çalışır, hangi saat hangi ada girer? Üçüncüsü "yanlıştır" kalıbıdır; doğru dört cümlenin arasına tek kelimesi değişmiş bir hüküm konur: "ücretsiz" yerine "ücretli", "kadının isteğiyle" yerine "kadına sorulmadan".

Anahtar ayrım şudur: aynı rakam farklı kurallarda yeniden çıkar. 7,5 saat hem ara dinlenmesinin eşiği, hem gece çalışmasının tavanı, hem gebe çalışanın günlük sınırıdır. 11 saat hem günlük tavan, hem gecenin en uzun süresi, hem posta değişimindeki dinlenmedir. Rakamı değil, rakamın bağlı olduğu kuralı ezberleyin. Doğum izninde ise eski kaynağa güvenmeyin: 1 Mayıs 2026'dan beri toplam 24 haftadır.

KISA YOL

"Rakamı değil, rakamın sahibini ezberleyin: 7,5 saatin üç, 11 saatin üç ayrı kuralı var."

KARŞILAŞTIRMA · YETİŞKİN İŞÇİ Mİ, ÇOCUK VE GENÇ İŞÇİ Mİ?

	Yetişkin işçi	Çocuk ve genç işçi
24 saatte kesintisiz dinlenme	12 saat	14 saat
Hafta tatili	Kesintisiz en az 24 saat	Kesintisiz en az 40 saat
Ara dinlenmesi	4 saate kadar 15 dk · 7,5 saate kadar 30 dk · üstü 1 saat	2–4 saat arası 30 dk · 4–7,5 saat arası 1 saat (sürenin ortasında)
Yıllık ücretli izin	Kıdeme göre en az 14, 20, 26 gün	20 günden az olamaz
İznin bölünmesi	Anlaşmayla; bir bölümü en az 10 gün	Yararına ise, isteğiyle en çok ikiye
Fazla çalışma	Yazılı onayla, yılda en çok 270 saat	18 yaşını doldurmamış işçiye yaptırılamaz

4857 m.41, 46, 53, 56, 68 · Çalışma Süreleri Yön. m.3 · Fazla Çalışma Yön. m.8 · Çocuk ve Genç İşçiler Yön. m.6, 8, 9, 10

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Genel sınır haftada **en çok 45 saat**tir ve aksi kararlaştırılmamışsa çalışılan günlere eşit bölünür. Taraflar anlaşırsa süre günlere farklı dağıtılabilir; tek şart hiçbir günün **11 saati** aşmamasıdır. Mayıs 2025 C sınıfı sınavı tam bu tavanı sordu. Plan sorusunda toplamı değil, en uzun günü kontrol edin: dört gün 11'er saat, bir gün 1 saat uygundur; tek bir 12 saatlik gün planı bozar.

4857 m.63/1, 2 · Ders · Soru 1, 16

TUZAK KUTUSU — Ortak

Telafi çalışmasında üç ayrıntı bozulur. Süre: işveren telafiyi **dört ay** içinde yaptırır. Çalışma Süreleri Yönetmeliği'nde hâlâ "2 ay" yazar; kanun 2020'de değiştiği için soru "Kanuna göre" diyorsa cevap dört aydır. Sınır: günde **en çok 3 saat**, günlük en çok çalışma süresi aşılmadan. Gün: **tatil günlerinde yaptırılamaz**. Telafi, fazla çalışma ya da fazla sürelerle çalışma sayılmaz.

4857 m.64 · Çalışma Süreleri Yön. m.7 · Ders · Soru 17

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Çizgi 45'tir. Sözleşmedeki süre ile 45 saat arası **fazla sürelerle çalışma**dır ve yüzde 25 zamlı ödenir. 45 saati aşan kısım **fazla çalışma**dır ve yüzde 50 zamlı ödenir. Sözleşmesi 42 saat olan işçi 50 saat çalıştıysa 3 saati fazla sürelerle, 5 saati fazla çalışmadır. Mayıs 2025 A sınıfı sınavı aynı ayrımı 38 saatlik sözleşme ve 48 saatlik hafta ile sordu.

4857 m.41/1-3 · Ders · Soru 11, 12, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Fazla çalışmanın yıllık tavanı **270 saat**tir; Mayıs 2026 B sınıfı sınavı bu sayıyı sordu. İkinci adım sınırın sahibidir: tavan işyerine ya da yürütülen işe değil, **işçinin şahsına** ilişkindir, her işçi için ayrı sayılır. Hesapta yarım saatten az süre yarım saat, yarım saati aşan süre bir saat sayılır. Fazla çalışma için işçinin onayı gerekir; işçi onayını **30 gün önceden** yazılı bildirerek geri alabilir.

4857 m.41 · Fazla Çalışma Yön. m.5, 9 · Ders · Soru 14

TUZAK KUTUSU — Ortak

Fazla çalışma yaptırılamayacak işçiler dört gruptur: **18 yaşını doldurmamış** işçi, sağlığının elvermediği **hekim raporuyla** belgelenen işçi, **gebe, yeni doğum yapmış ve emziren** işçi, **kısmi süreli** çalışan işçi. Öncüllü soruda listeye "50 yaşını doldurmuş işçi" ya da "deneme süresindeki işçi" eklenir; ikisi de yasak listesinde yoktur, yazılı onayları varsa fazla çalışabilirler.

Fazla Çalışma Yön. m.8 · Ders · Soru 13

TUZAK KUTUSU — Ortak

Fazla çalışma yaptırılamayacak işler üç başlıktır: günde 7,5 saat ya da daha az çalışılması gereken işler, **gece sayılan dönemde yürütülen işler**, yer ve su altında yapılan maden, kablo, kanalizasyon ve tünel işleri. İnce nokta: gündüz işine ek olarak yapılan fazla çalışma gece saatlerine sarkabilir; yasak olan gece çalışmasının uzatılmasıdır. "Sürekli ayakta yapılan iş" ve "bayram günü" listede yoktur.

Fazla Çalışma Yön. m.7 · 4857 m.41 · Ders · Soru 38

TUZAK KUTUSU — Ortak

Ara dinlenmesinde sınır değeri soran vaka gelir: günlük süre **tam 7,5 saat** ise mola yarım saattir, çünkü ikinci dilim "7,5 saat dahil"dir. Bir saatlik mola ancak 7,5 saat aşılınca başlar. "45 dakika" kanunda hiç geçmez. Süreler en azdır ve aralıksız verilir; iklim, mevsim ve işin niteliğine göre sözleşmeyle aralı kullandırılabilir. En çok sorulan cümle: ara dinlenmesi çalışma süresinden **sayılmaz**.

4857 m.68 · Ders · Soru 3, 27, 31

AKILDA TUT — Ortak

Çalışma süresinden sayılan hâllerde ölçü "işin gereği mi?" sorusudur. Yer altında asıl çalışma yerine iniş ve çıkış ile işverenin başka yerde çalıştırmak üzere gönderdiği işçinin yolda geçirdiği süre **sayılır**. İşin niteliğinden doğmayan, sırf sosyal yardım amacıyla sağlanan serviste geçen süre **sayılmaz**. İşçinin evinden işe kendi imkânıyla gelirken harcadığı süre de maddede yer almaz.

4857 m.66 · Ders · Soru 26

TUZAK KUTUSU — Ortak

Gecede üç rakam karışır. Gece **20.00–06.00** arasıdır ve en fazla **11 saat** sürer. İşçinin gece çalışması **7,5 saati** geçemez. Posta değişiminde işçi kesintisiz en az **11 saat** dinlenmeden öbür postaya geçemez; "8 saat" yazan şık yanlıştır. 7,5 saatin üstü yalnız turizm, özel güvenlik, sağlık hizmeti ve petrol araştırma, arama, sondaj işlerinde, işçinin **yazılı onayıyla** olur. Tekstil, inşaat, gıda bu listede yoktur.

4857 m.69 · Ders · Soru 4, 29, 30

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

Yer altı ve su altı işlerinde (maden ocağı, kablo döşemesi, kanalizasyon, tünel) iki grup çalıştırılamaz: **18 yaşını doldurmamış erkekler** ve **her yaştaki kadınlar**. Kadınlardaki yasak yaşa, gebeliğe ya da postaya bağlı değildir. Mayıs 2026 B sınıfı sınavı bunu öncüllü sordu; "18 yaşını doldurmuş kadın çalışabilir" öncülü tuzaktır. Ayrı bir maddeyle engelli işçi de bu işlerde çalıştırılamaz.

4857 m.72 · m.30 · Ders · Soru 5

RAKAM — Ortak

Engelli kotası **50 ve üstü** işçide başlar: özel sektörde **yüzde 3** engelli, kamuda yüzde 4 engelli ve yüzde 2 eski hükümlü. Aynı ildeki işyerleri toplanır. Yer altı ve su altında çalışanlar sayıya **katılmaz**. Yarıma kadar kesir atılır, yarım ve üstü tama çıkar. Örnek: 120 işçinin 20'si yer altındaysa hesap 100 üzerinden yapılır, sonuç 3'tür. 120 üzerinden hesaplayan 3,6'yı yuvarlayıp 4 bulur ve tuzağa düşer.

4857 m.30 · Ders · Soru 50

AKILDA TUT — Ortak İGU

Yıllık izinde önce yaşa, sonra kıdeme bakın. Kıdem basamakları: 1–5 yıl (5 dahil) **14**, 5 yıldan fazla 15 yıldan az **20**, 15 yıl ve üstü **26** gün. Ama 18 ve daha küçük, 50 ve daha yukarı yaştaki işçinin izni **20 günden az olamaz**. Mayıs 2025 C ve Mayıs 2026 C sınavları bu iki kuralı sordu; ikisinde de cevap 20 gündü. Yer altı işçisinde her basamağa **4 gün** eklenir.

4857 m.53 · Ders · Soru 2, 21, 23

TUZAK KUTUSU — Ortak İGU

İzne hak kazanmak için işe başlanan günden itibaren, **deneme süresi dahil**, en az bir yıl çalışmak gerekir. Aynı işverenin bir ya da birkaç işyerinde geçen süreler **birleştirilir**; Mayıs 2025 C sınıfındaki vaka bunu sordu. "Yalnız son işyeri", "en uzun işyeri", "işverenin takdiri" diye bir ölçüt yoktur. Niteliği gereği bir yıldan az süren mevsimlik işlerde yıllık izin hükümleri uygulanmaz.

4857 m.53, 54 · Ders · Soru 9, 21

TUZAK KUTUSU — Ortak

Yıllık izni **işveren bölemez**. Bölünme ancak tarafların anlaşmasıyla olur ve bir bölüm **10 günden az** olamaz. İzne rastlayan ulusal bayram, hafta tatili ve genel tatil günleri izinden sayılmaz; hastalık izni yıllık izne mahsup edilemez. İzni başka yerde geçirecek işçiye, istemesi ve belgelemesi hâlinde **4 güne kadar ücretsiz** yol izni verilir. İzin ücreti işçi izne çıkmadan peşin ya da avans olarak ödenir.

4857 m.56, 57 · Ders · Soru 20

GÜNCEL HÂL — Ortak

Hafta tatili, yedi günlük dilimde kesintisiz **en az 24 saat**tir. 2025'te kanuna bir ek geldi: turizm işletmesi belgeli **konaklama tesislerinde** hafta tatili, işçinin yazılı talebi ya da onayıyla, hak kazanılan günü izleyen **4 gün içinde** kullandırılabilir. İşçi bu onayı 30 gün önceden yazılı bildirerek geri alabilir. Eski kaynaklarda bu hüküm yoktur; 14 Temmuz 2025'ten beri yürürlüktedir.

4857 m.46 (7553 ile ek) · Soru 18, 19

RAKAM — Ortak İGU

Çocukta dört süre çifti vardır (günlük / haftalık saat). Okula devam eden, eğitim döneminde ve ders saatleri dışında: **2 / 10**; Mayıs 2026 A sınıfı sınavı bunu sordu. Zorunlu ilköğretimi bitirmiş, okula gitmeyen: **7 / 35**. Aynı çocuk 15 yaşını tamamlamışsa: **8 / 40**'a kadar. Sanat, kültür ve reklam faaliyetinde: **5 / 30**. Kural yaş 15'tir; 14 yaşını doldurmuş ve ilköğretimi bitirmiş çocuk yalnız hafif işte çalışır.

4857 m.71 · Ders · Soru 8, 43

TUZAK KUTUSU Ortak

18 yaşını doldurmamış işçi üç işte çalıştırılamaz: **parça başı ve prim** usulü ücret ödenen işler, **para taşıma ve tahsilat**, **gece dönemine** rastlayan işler. Büro işleri ve yardımcı işler ise çalışabileceği işlerdendir. 14 yaşını doldurmamış çocuk sanat, kültür ve reklam faaliyetinde ancak yazılı sözleşme ve **her faaliyet için ayrı izin** ile çalışır; "veli onayı varsa ayrıca izin gerekmez" cümlesi yanlıştır.

Çocuk ve Genç İşçiler Yön. m.5, Ek-2 · 4857 m.71/1 · Ders · Soru 44, 45

GÜNCEL HÂL Ortak

Doğum izni artık **toplam 24 hafta**dır: doğumdan önce 8, doğumdan sonra **16** hafta. Değişiklik 7578 sayılı Kanun'la yapıldı ve 1 Mayıs 2026'da yürürlüğe girdi. Eski kaynaklardaki "8 + 8 = 16 hafta" bayattır; eski bir sınavda doğru cevap olan 16, bugün çeldiricidir. Aynı kanunla **eşi doğum yapan işçinin ücretli izni 5 günden 10 güne** çıktı. Evlenme, evlat edinme ve yakın ölümünde izin 3 gündür, değişmedi.

4857 m.74/1 · Ek m.2 (7578 ile değişik) · Ders · Soru 6, 10

TUZAK KUTUSU Ortak

Doğum izninde hesap sorusu şöyle kurulur: işçi doktor onayıyla doğumdan önceki **son 2 haftaya** kadar çalışabilir (eski metinde 3 haftaydı) ve çalıştığı süre doğum sonrasına eklenir. Son 2 haftaya kadar çalışan işçi 6 hafta aktarır: 16 + 6 = **22 hafta**. Çoğul gebelikte ek 2 hafta yalnız **doğum öncesine** yazılır: 10 + 16 = **26**. Erken doğumda kullanılamayan süre de doğum sonrasına eklenir.

4857 m.74/1 (7578 ile değişik) · Ders · Soru 46, 47

TUZAK KUTUSU Ortak

Analık izninden sonraki isteğe bağlı ücretsiz izin **6 aya kadar**dır; "bir yıl" yazan şık yanlıştır. Hamilelikteki periyodik kontrol izni **ücretli**dir. Hekim raporuyla hafif işe alınan işçinin ücreti indirilmez. Süt izni günde toplam **1,5 saat**tir, çalışma süresinden sayılır; saatlerini ve kaça bölüneceğini işveren ya da hekim değil, **işçinin kendisi** belirler. Koruyucu aile olan işçiye isteğiyle 10 gün ücretsiz izin verilir.

4857 m.74 · Ders · Soru 7, 48

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Gebe çalışanın değerlendirmesinde risk çıkarsa sıra kesindir: önce çalışma koşulları ya da saatleri geçici olarak değiştirilir, olmazsa çalışan başka işe aktarılır, o da olmazsa **isteği hâlinde ücretsiz izinli** sayılır. Mayıs 2025 C sınıfı sınavındaki öncül bu adımı "ücretli izin" diye veriyordu; yürürlükteki metin "ücretsiz" der. Bu süre yıllık izin hesabında dikkate alınmaz. Gebe ve emziren günde en çok 7,5 saat çalışır.

Gebe veya Emziren Yön. m.7, 9 · Ders · Soru 36, 37

TUZAK KUTUSU Ortak İGU DSP

Gebe çalışanın gürültü sınırı **80 dB(A)**'dır; Mayıs 2025 A sınıfı ve Mayıs 2026 DSP sınavları bu değeri sordu. Gürültü düşürülemiyorsa çalışanın **yeri değiştirilir**. Tuzak şık "kulak koruyucuyla çalışmayı sürdürür" der; sınır aşılmışsa gebe çalışan kişisel koruyucu donanımla **dahi** çalıştırılamaz. Gebe ve emziren, iyonize radyasyon bulunan yerlerde ve grup 2, 3, 4 biyolojik etkenlerin risk oluşturduğu işlerde de çalıştırılmaz.

Gebe veya Emziren Yön. Ek-I · Ders · Soru 24

TUZAK KUTUSU Ortak

Emzirme odası **100–150** kadın çalışanda (işyerine en çok 250 metre), yurt **150'den çok** kadın çalışanda zorunludur. Sayım tuzakları: kadınlar **yaşına ve medeni hâline bakılmadan** sayılır; annesi ölmüş ya da velayeti babada olan çocukların babaları da hesaba girer. Toplanan işyerleri "aynı il"dekiler değil, **belediye ve mücavir alan** sınırları içindekilerdir. "İl" ölçütü engelli kotasına aittir.

Gebe veya Emziren Yön. m.13 · Ders · Soru 49

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kadın çalışanların gece postasında dört cümle bozulur. Sağlık raporu **işe başlamadan önce**, işyeri hekiminden alınır. Kocası da gece postasında çalışan kadının postası, **kadının isteği üzerine** kocasınınkine rastlamayacak biçimde düzenlenir; Mayıs 2025 C sınıfı sınavı "kadına sorulmadan" diye bozdu. Gebelikte yasak doktor raporuyla tespitten doğuma kadar, emzirmede doğumdan itibaren 1 yıl sürer; hekim raporuyla 6 ay uzar.

Kadın Gece Postaları Yön. m.7, 8, 9 · Ders · Soru 33, 34

DOSYA 06

İş Hijyeni, Termal Konfor, Aydınlatma, Radyasyon

Ölçümü kim yaptırır, sonucu kim değerlendirir? Hangi sayı yönetmelikte var, hangisi yok?

Kaynak: Gün 13 dersi ve 50 soru

Bu günün soruları dört kaynaktan gelir ve her birinin kalıbı ayrıdır. İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizleri Yönetmeliği liste ve süre sorar: tanımın üç kolu, işverenin yükümlülükleri, ölçümün tekrarlandığı hâller, laboratuvarın kadrosu, askı ile iptal ayrımı. Termal konfor standart bilgisiyle gelir: PMV ile PPD ilişkisi, kişisel ve çevresel parametreler. Radyasyonda ise Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin doz sınırları, bir sayısı değiştirilmiş ifadelerle sorulur.

Anahtar ayrım şudur: hangi sayı mevzuatta yazılıdır, hangisi yazılı değildir? Bina ve Eklentileri Yönetmeliği ortam sıcaklığı için derece, aydınlatma için lüks vermez; standarda gönderir. Doz sınırları ise yönetmelikte tek tek yazılıdır. İkinci ayrım roldedir: laboratuvar ölçer ve raporlar, işveren yaptırır, değerlendirir ve sorumluluğu taşır.

KISA YOL

“Laboratuvar ölçer; yaptıran, değerlendiren ve sorumlu olan işverendir.”

KARŞILAŞTIRMA · DOZ SINIRLARI: KİM İÇİN KAÇ MSV?

Yıllık sınır	Radyasyon görevlisi	Stajyer, öğrenci (16-18 yaş)	Toplum üyesi
Etkin doz	5 yıl ortalaması 20 · herhangi bir yıl 50	6	1 (özel durumda yılda 5’e kadar, 5 yıl ortalaması 1)
Göz merceği (eşdeğer doz)	150	50	15
El, ayak, cilt (eşdeğer doz)	500	150	cilt 50

Radyasyon Güv. Yön. m.10/a, b, c · Ders · Soru 3, 12, 22, 38

AKILDA TUT — Ortak · İGU

İş hijyeni tanımı üç çekmecedir: **fiziksel** gürültü, titreşim, aydınlatma, iyonlaştırıcı olmayan radyasyon · **kimyasal** toz, gaz, buhar · **biyolojik** virüs, bakteri, mantar. Soru bir çekmeceyi verir, içine başka çekmecenin örneğini koyar. Mayıs 2026’da aynı tanım A sınıfına fiziksel, B sınıfına kimyasal, C sınıfına biyolojik koluyla soruldu. Tanımda **iyonlaştırıcı radyasyon geçmez**.

İş Hijyeni Yön. m.4/1-ğ · Ders · Soru 1

TUZAK KUTUSU — Ortak

Yönetmeliğin kapsamı dışında üç iş vardır: TENMAK ile Nükleer Düzenleme Kurumunun kendi mevzuatındaki ölçümleri · çalışanın **sağlık durumunu belirleyen** işlemler ve çalışandan alınan **biyolojik numune** analizleri · işyerinin kendi çalışanlarına yönelik **iç kontrol** laboratuvarı. Fabrikada ortam havasındaki tozun ölçülmesi ise kapsamın tam ortasındadır.

İş Hijyeni Yön. m.2/2 · Ders · Soru 29

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Ölçümü laboratuvar yapar ama **yaptırmakla yükümlü olan işverendir**. Laboratuvarın yeterlik ya da ön yeterlik belgesi yoksa sonuç **geçersizdir**; hekimin onayı, uzmanın imzası ya da “bir yıl geçerli sayılır” gibi bir yol yoktur. Ölçüm sırasında laboratuvar personeline **iş güvenliği uzmanı ve/veya işyeri hekimi** eşlik eder; onlar yoksa işi bilen çalışan görevlendirilir. İş müfettişi ve kalite yöneticisi bu hükümde yoktur.

İş Hijyeni Yön. m.5/3 · m.5/4 · Ders · Soru 4, 7

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

Doğru sonuç için işverenin dört işi: işyerindeki **teknolojileri anlatır**, personelin çalışan temsilcisi ve çalışanlarla **görüşmesini sağlar** · laboratuvarın **planına göre** ölçüm yapılmasını sağlar · **normal şartlarda, üretim kapasitesini değiştirmeden** çalışmayı sürdürür · **bilgi ve belgeyi verir**. Ölçüm günü işi durdurmak, yavaşlatmak ya da hızlandırmak **manipülasyondur**; hekim onayı ya da rapora yazmak yasağı kaldırmaz.

İş Hijyeni Yön. m.5/5 · m.16/9 · Ders · Soru 26, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak · DSP

Ölçümün tekrarlandığı dört hâl: **kontrol tedbirlerinin etkinliğini** değerlendirmek · işyeri ortamında ya da çalışanın **kişisel maruziyetinde değişiklik** · **iş müfettişinin** teftişte istemesi · **işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının gerekli görmesi**. **İş kazası** bu listede yoktur (kaza, risk değerlendirmesini yeniletir). Uzmanın "değişmesi" de neden değildir; neden, uzmanın "gerekli görmesi"dir.

İş Hijyeni Yön. m.5/2 · Risk Değ. Yön. m.12/2-ç · Ders · Soru 17

RAKAM — Ortak · İGU

Laboratuvarda **en az üç kişi** çalışır: laboratuvar yöneticisi · kalite yöneticisi · ölçüm ve numune alma personeli **veya** analiz personeli. İşyeri hekimi asgari kadroda sayılmaz. Personel **tam zamanlı**dır, tam süreli görevlendirilen **başka işyerinde çalışamaz**. Asgari personelden biri ayrılırsa **30 gün** içinde yenisi görevlendirilir.

İş Hijyeni Yön. m.11/1, 2, 3 · Ders · Soru 11, 40

RAKAM — Ortak · İGU

Saklama ve belge süreleri: mevzuatta süresi belirlenmeyen ölçüm kaydı **en az 10 yıl** · yeterlik belgesi **4 yıl** · ön yeterlik belgesi **1 yıl**, bir kez verilir, yenilenmez · ölçüm ve numune alma personeli sertifikası **4 yıl** · sistematik hata bulunursa hatalı rapor iptal edilir, raporlar **6 ay** içinde geriye dönük düzeltilir.

İş Hijyeni Yön. m.5/6 · m.22/2, 3 · m.8/3-ğ · Ders · Soru 13, 21, 39

TUZAK KUTUSU — Ortak · İGU

İki kelime, iki ayrı yaptırım: belgedeki **metotlar** dışında ölçüm → belge **altı ay askıya** alınır. Belgedeki **parametreler** dışında ölçüm → belge **iptal** edilir. Sertifikasız personel çalıştırmak, hizmeti devretmek, denetimi engellemek de altı ay askıdır. İhtar puanı toplamı **300**'e ulaşırsa yine altı ay askı uygulanır; "üç ay", "bir yıl", "kalıcı iptal" çeldiricidir.

İş Hijyeni Yön. m.31/2, 5 · m.34/1-j · Ders · Soru 35, 43

TUZAK KUTUSU — Ortak

Ortam ölçümü kişisel maruziyeti göstermez, sonucu kişisel maruziyet sınır değeriyle kıyaslanmaz. Sabit nokta ölçümü ortam ölçümü sayılır. İş sürekli yapılmıyorsa ölçüm noktası maruziyetin **en yüksek** olabileceği yerdir (ortalama ya da en düşük değil). Ön inceleme raporunu laboratuvar hazırlar; ölçüm noktası ve sayısında **nihai sorumluluk işverendedir**.

İş Hijyeni Yön. m.14 · m.16/8 · Soru 15, 20, 24

TUZAK KUTUSU — Ortak

Laboratuvar ölçer ve raporlar; **"uygundur" kararı vermez**. Sonucu **işveren** değerlendirir: önce mevzuattaki sınır değere, mevzuatta yoksa ulusal ya da uluslararası kuruluşların değerine bakar. Ek tedbir gerekip gerekmediğine de işveren karar verir; bunun için kurulun, kurul yoksa işyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanının **yazılı görüşünü** alır.

İş Hijyeni Yön. m.6/1 · m.19/4 · Ders · Soru 31

AKILDA TUT — Ortak · İGU

PMV ortamın nasıl bulunduğunun ortalamasıdır: **−3 ile +3** arasında, **0 nötr**. PPD memnun olmayanların yüzdesidir. Tek kural: **PMV sıfıra yaklaştıkça PPD azalır**, sıfırdan iki yöne de uzaklaştıkça artar. PMV sıfırken bile PPD sıfıra inmez, yaklaşık **%5**'te kalır; PMV ±0,5'te yaklaşık %10'dur. "PMV arttıkça PPD azalır" genellemesi çeldiricidir.

TS EN ISO 7730 (mevzuat dışı, standart bilgisi) · Ders · Soru 16

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Termal konforun altı parametresi: **kişisel** olan ikisi **metabolizma hızı** ve **giysi yalıtımı**; **çevresel** olan dördü hava sıcaklığı, ortalama radyant sıcaklık, hava hızı, bağıl nem. Kendinize sorun: bu değer kişiyle birlikte odadan çıkar mı? Çıkıyorsa kişiseldir. Soru bir sınavda kişisel olanı, bir başkasında çevresel olmayanı ister.

TS EN ISO 7730 (mevzuat dışı, standart bilgisi) · Ders · Soru 25

TUZAK KUTUSU — Ortak

Yönetmelik ortam sıcaklığı için **derece vermez**: sıcaklık **çalışma şekline ve harcanan güce** uygun olur; ölçüm ve değerlendirmede TS EN 27243'ten **yararlanılabilir**. Dinlenme, bekleme, soyunma yerleri, duş ve tuvaletler, yemekhane, kantin ve ilk yardım odası yeterli sıcaklıkta tutulur; hammadde deposu listede yoktur. Sürekli çok sıcak ya da çok soğuk ortam değiştirilemiyorsa iş durdurulmaz: **koruyucu tedbir** alınır.

Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1/19, 20 · Ders · Soru 6, 14, 18, 41

AKILDA TUT — Ortak

Sıcağın üç basamağı: **ısı krampı** tuz ve su kaybıyla ağrılı kas kasılması · **ısı bitkinliği** (ısı yorgunluğu) bol terleme, hâlsizlik, bilinç yerinde · **sıcak çarpması** vücut sıcaklığı **40 °C'nin üstünde**, bilinç bulanık, klasik tabloda deri sıcak ve kuru; hayatı tehdit eden acil durumdur. Soğuğun tabloları: donma, **hipotermi** (35 °C'nin altı), siper ayağı, soğuk ürtikeri. Isı krampı soğuk listesine konan çeldiricidir.

İş sağlığı ders kitabı bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 19, 37

AKILDA TUT — Ortak · İGU

Cihaz ve ölçtüğü: **termometre** sıcaklık (ısı değil) · **lüksmetre** aydınlık düzeyi · **dozimetre** doz (radyasyonda da gürültüde de kullanılır) · **manometre** basınç · **anemometre** hava hızı · **higrometre** bağıl nem · **globe termometre** ortalama radyant sıcaklığın belirlenmesi. Birimler: aydınlık düzeyi **lüks** (metrekareye düşen lümen), ışık akısı lümen, ışık şiddeti kandela.

Temel fizik ve iş hijyeni ders kitabı bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 8, 48

TUZAK KUTUSU — Ortak

Aydınlatmada **esas olan gün ışığıdır**; yetmezse ya da gece çalışılıyorsa suni ışık devreye girer. Yönetmelikte **lüks tablosu yoktur**; TS EN 12464-1 **esas alınır**. Işığın kesilmesi risk doğuruyorsa **ayrı bir enerji kaynağına bağlı** acil aydınlatma bulunur; aynı hattaki ikinci armatür elektrikle birlikte söner. Açıklayıcı hüküm yoksa sıra: **önce Türk**, sonra Avrupa, en son uluslararası standartlar.

Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1/22, 23, 24 · m.8/2 · Ders · Soru 2, 10, 32, 41

TUZAK KUTUSU — Ortak

Zehirli, boğucu ya da tahriş edici gaz, toz, duman için genel havalandırmadan **ayrı mekanik (cebri) havalandırma** kurulur. Havalandırma sistemlerinin bakımı, onarımı ve filtre değişimi **yıllık** olarak yetkili kişilere yaptırılır ("beş yılda bir" yanlış). Pencere ve menfezlerden gelen **güneş ışığı, güneş ısısı ve hava akımına** karşı tedbir alınır; dış ortam gürültüsü bu hükümde sayılmaz.

Bina ve Eklentileri Yön. Ek-1/16, 17, 33 · Soru 23, 34, 46

AKILDA TUT Ortak

Dalga boyu kısaldıkça enerji artar: radyo, mikrodalga, kızılötesi, görünür ışık, morötesi **iyonlaştırıcı olmayan**; X ve gama ışınları (alfa ve beta parçacıklarıyla birlikte) **iyonlaştırıcı**dır. Ses radyasyon değildir. Etki eşleşmesi: kaynak arkı → **morötesi** → kornea yanığı (kaynakçı gözü); ergimiş metal ve cam ocağı önünde yıllar → **kızılötesi** → **katarakt**.

Radyasyon fiziği ve iş sağlığı ders kitabı bilgisi (mevzuat dışı) · Ders · Soru 5, 28

GÜNCEL HÂL Ortak

Elektromanyetik alan ve yapay optik radyasyon için yürürlükte bir İSG yönetmeliği yoktur. Bakanlığın bu iki konuda yalnız rehberi vardır; rehber yol gösterir, mevzuat hükmü yerine geçmez. Çevre ve halk sağlığına ilişkin iyonlaştırıcı olmayan radyasyon yönetmeliği ise **çalışanların iş ortamındaki maruziyetini kapsam dışı** bırakır. Bu etmenlerin ölçümü İş Hijyeni Yönetmeliğinin "iyonlaştırıcı olmayan radyasyon" başlığına girer.

İyonlaştırıcı Olmayan Radyasyon (Çevre ve Halk) Yön. m.2/2 · İş Hijyeni Yön. m.4/1-ğ · Ders · Soru 45

AKILDA TUT Ortak

Korunmanın üç yolu: **süre** kısalt · **mesafe** artır · **zırh** koy. Nokta kaynakta doz hızı uzaklığın karesiyle ters orantılıdır: uzaklık 2 katına çıkarsa doz **dörtte bire** iner, kaynağa 10 kat yaklaşılırsa yaklaşık **100 kat** artar. Zırh: alfa kâğıt, beta plastik ya da ince alüminyum, gama ve X ışını kurşun ya da beton. Yönetmeliğin doz sınırlama sistemindeki üç ilke ise ayrıdır: **gereklilik, optimizasyon, doz sınırlaması**.

Radyasyondan korunma ders kitabı bilgisi (mevzuat dışı) · Radyasyon Güv. Yön. m.7 · Ders · Soru 9, 42

TUZAK KUTUSU Ortak DSP

Özel durumlar için planlanan ışınlanmada üç sınır birlikte geçerlidir: **herhangi bir yılda 50 · birbirini takip eden 10 yılın ortalaması 20 · toplamda 100 mSv**. Normal görevlide ortalama **5 yıl** üzerinden alınır; özel durumda süre 10 yıla çıkar, tek yıl sınırı yine 50'dir. Mayıs 2026 DSP sınavında yanlış ifade "özel durumda 40 mSv" idi. **Çocuk doğurma çağındaki** görevliler bu ışınlanmalarda görevlendirilemez.

Radyasyon Güv. Yön. m.10/a · m.11 · Ders · Soru 12, 44

TUZAK KUTUSU Ortak

Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğine göre **hamilelik bildirimi çalışmaya engel değildir**: koşullar yeniden düzenlenir, doğacak çocuk için **toplum sınırlarına** uyulur. Emziren çalışan radyoaktif **kontaminasyon riski** taşıyan işte çalıştırılmaz. "Görevli sınırı aynen uygulanır" yanlıştır. Gebe ve emziren çalışanlara ilişkin yönetmelik (Gün 12) ise iyonize radyasyon kaynağı bulunan yerde çalıştırmayı yasaklar; kök hangi yönetmeliği anıyorsa onun hükmünü seçin.

Radyasyon Güv. Yön. m.12 · Gebe-Emziren Yön. Ek-I · Ders · Soru 27

TUZAK KUTUSU Ortak

Yıllık dozun **1 mSv**'i geçme olasılığı varsa orası radyasyon alanıdır. **Gözetimli alan** kişisel doz ölçümü gerektirmez, çevresel izleme gerektirir. Ziyaretçi **denetimli alana kesinlikle giremez**; gözetimli alana korunma sorumlusunun izniyle girer. 16–18 yaş stajyere yalnız gözetimli alanda eğitim izni verilir. Yılda **6 mSv**'den fazla doz olasılığı Çalışma Koşulu A'dır: **kişisel dozimetre zorunlu**, tıbbi muayene yılda en az bir kez.

Radyasyon Güv. Yön. m.15, 17, 18, 20, 21, 23 · Ders · Soru 33, 50

TUZAK KUTUSU Ortak

Yıllık toplam doz, aynı yıldaki **dış ve iç ışınlamanın toplamı**dır. **Tıbbi ışınlama** (kişinin hasta olarak aldığı doz) ve **doğal radyasyon** bu sınırlara katılmaz. Uçuş personeli ile maden ocağı çalışanı doğal radyasyon aldığı için radyasyon görevlisi **sayılmaz**, ama kontrol tedbiri alınır. Radon için yıllık ortalama üst düzey evlerde **400**, işyerlerinde **1000 Bq/m³**'tür.

Radyasyon Güv. Yön. m.10 · m.37 · m.38 · Ders · Soru 36, 49

DOSYA 07

6331, İşin Durdurulması ve Konsey

İtiraz kararı bekletir mi? Heyet kaç günde karar verir? Konsey denetler mi?

Kaynak: Gün 14 dersi ve 50 soru

Sınav 6331 sayılı Kanun'u üç kalıpla soruyor. Birincisi "yanlış olan" sorusudur: madde aynen yazılır, yalnız bir süre ya da bir sözcük değiştirilir. Mayıs 2025'te B sınıfına itiraz süresi "beş iş günü" diye, A sınıfına sağlık hizmeti sunucusunun bildirim süresi "yedi gün" diye verildi. İkincisi öncüllü sorudur: kapsam, işveren vekili, heyet ve tehlike sınıfı böyle soruldu. Üçüncüsü "yer almaz" sorusudur: yükümlülük ve görev listelerine başkasının işi eklenir.

Bu bölümün anahtar ayrımı "kim yapar, kaç günde yapar" sorusudur. Tespiti müfettiş yapar, kararı üç müfettişlik heyet verir, kararı mülki idare amiri uygulatır, itirazı iş mahkemesi çözer. İzlemek ve denetlemek işverenin, donanımı doğru kullanmak çalışanın işidir. Konsey ise yalnız tavsiye eder. Konsey Yönetmeliği 21 Ocak 2026'da yenilendiği için eski kaynaklardaki Konsey bilgisine güvenmeyin.

KISA YOL

"Müfettiş tespit eder, heyet karar verir, mülki amir uygular, mahkeme kesin karar verir."

KARŞILAŞTIRMA · İŞİN DURDURULMASINDA SÜRE ZİNCİRİ

Aşama	Kim	Süre
Raporun gönderilmesi	Müfettiş, heyete verilmek üzere Kurul Başkanlığına	En geç tespitin ertesi günü
Durdurma kararı	Üç müfettişlik heyet	Tespit tarihinden itibaren 2 gün
Kararın gönderilmesi	Mülki idare amirine ve il müdürlüğüne	1 gün içinde
Kararın uygulanması	Mülki idare amiri, kolluk marifetiyle	24 saat · acil hâlde aynı gün
İtiraz	İşveren, yetkili iş mahkemesine	Yerine getirilmesinden itibaren 6 iş günü
İtirazın kararı	İş mahkemesi (karar kesin)	6 iş günü
Mühürlerin geçici sökülmesi	Heyet karar verir · mülki amir söktürür	2 gün · intikalden itibaren 24 saat
Durdurmanın kaldırılması	Heyet, müfettiş incelemesi üzerine	Bildirimden itibaren en geç 7 gün

6331 m.25/2, 3, 4, 5 · Durdurma Yön. m.6/1, m.7/4-5, m.8/1, m.9/3-4, m.10/4, m.12

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Kanun; kamu ve özel bütün işyerlerine, işveren vekillerine, **çırak ve stajyerler dâhil** tüm çalışanlara uygulanır. Kapsam dışı beş hâl: TSK, genel kolluk ve MİT faaliyetleri · afet ve acil durum birimlerinin **müdahale** faaliyetleri · ev hizmetleri · çalışan istihdam etmeden kendi nam ve hesabına üretim · hükümlü ve tutuklulara yönelik işyurdu ve meslek edindirme. Tuzak ilk bentte: **fabrika, bakım merkezi ve dikimevi** istisnanın dışındadır, Kanun buralarda uygulanır.

6331 m.2 · Ders · Soru 2, 11

AKILDA TUT Ortak İGU

Tanımlarda sınırlayan sözcüğü arayın. **Çalışan**: statüsüne bakılmaksızın kamu veya özel işyerinde istihdam edilen gerçek kişi ("yalnız özel sektör" yanlış). **Genç çalışan**: 15 yaşını bitirmiş, 18 yaşını doldurmamış. **Destek elemanı**: asli görevinin yanında tahliye, yangın, ilk yardım için özel görevlendirilen, donanımlı ve eğitimli kişi. Yönetimde görev alan **işveren vekili işveren sayılır**; ama "vekilin cezası işverene verilir" türü öncül yanlıştır, ceza sorumluluğu şahsidir.

6331 m.3/1-b, ç, e · m.3/2 · Anayasa m.38 · Ders · Soru 3, 12, 13

TUZAK KUTUSU Ortak DSP

İşverenin sorumluluğunu "hafifleten" üç cümlenin üçü de yanlıştır: dışarıdan uzman kişi ya da kuruluştan hizmet almak sorumluluğu **kaldırmaz** · çalışanın kendi yükümlülükleri işverenin sorumluluğunu **etkilemez** · tedbirin maliyeti çalışana **yansıtılamaz**. Mayıs 2026 DSP sınavında yanlış şık "kusurlu çalışana maliyet yansıtılır" idi; Kanun'da kusur istisnası yoktur. Bir sınavda da "Konseye temsilci göndermek" işverenin genel yükümlülüğü gibi verilmişti; listede yoktur.

6331 m.4 · Ders · Soru 10, 15

AKILDA TUT Ortak

Hayati ve özel tehlike bulunan yere kim girer? Ölçüt tektir: **yeterli bilgi ve talimat verilmiş olmak**. İşveren bunların dışındaki çalışanların girmemesi için tedbir alır. Kıdem, vardiya amirliği, çalışan temsilciliği ya da sağlık raporunun tarihi bu bentte ölçüt değildir.

6331 m.4/1-d · Ders · Soru 16

AKILDA TUT Ortak

Korunma ilkeleri dokuz benttir. İlk üçü sırayla: **risklerden kaçınmak** · kaçınılamayan riskleri analiz etmek · risklerle kaynağında mücadele etmek. Listenin sonu çalışanlara uygun talimat vermektir. Açık öncelik yalnız bir yerde kurulur: **toplu korunma kişisel korunmadan önce gelir** (yerel havalandırma maskeden önce). "Dışarıdan uzman hizmeti almak", "riski kazadan sonra analiz etmek", "maliyeti düşük olanı seçmek" ilke değildir.

6331 m.5/1 · Ders · Soru 5, 17, 18

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Çalışanın yükümlülükleri **kullanmak, korumak, haber vermek ve iş birliği yapmaktır**. Tedbirlere uyulup uyulmadığını izlemek ve denetlemek işverenin işidir; Mayıs 2025 C sınıfı sorusunda çalışanın listesine eklenen yabancı şık buydu. İkinci tuzak: pres koruyucusu ve çift el kumanda **makinenin güvenlik donanımıdır**, KKD değildir; keyfi olarak çıkarılmaz ve değiştirilmez. Ciddi ve yakın tehlike işverene **veya çalışan temsilcisine** derhal bildirilir.

6331 m.19/2 · m.4/1-b · Ders · Soru 10, 44

TUZAK KUTUSU Ortak

Çalışmaktan kaçınmada başvuru **kurula**, kurul yoksa **işverene** yapılır; müfettiş, işyeri hekimi ya da çalışan temsilcisi muhatap değildir. Kurul **acilen** toplanır, işveren **derhâl** karar verir ve durum tutanakla tespit edilir. Karar çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı bildirilir. "Kurul başvuruyu ilk olağan toplantısında görüşür" cümlesi yanlıştır.

6331 m.13/1 · Ders · Soru 4, 39

AKILDA TUT Ortak DSP

Karar çalışanın talebi yönündeyse çalışan **tedbirler alınıncaya kadar** çalışmaz; ücreti ve hakları saklıdır. Tehlike **önlenemez** ise başvuru usulü aranmaz: tehlikeli bölge terk edilir, belirlenen güvenli yere gidilir. Tedbir alınmazsa iş sözleşmesiyle çalışan sözleşmesini feshedebilir; toplu sözleşmeyle çalışan kamu personeli fiilen çalışmış sayılır. İş m.25'e göre zaten durdurulmuşsa **bu madde uygulanmaz**; Mayıs 2026 DSP sorusunun yanlış şıkkı bunun tersini söylüyordu.

6331 m.13/2, 3, 4, 5 · Ders · Soru 38, 39

RAKAM Ortak İGU

Bildirim Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılır. İşveren iş kazasını **kazadan sonraki 3 iş günü** içinde, meslek hastalığını **öğrendiği tarihten itibaren 3 iş günü** içinde bildirir. Sağlık hizmeti sunucusu kendisine intikal eden iş kazasını, yetkilendirilen sunucu da meslek hastalığı tanısını **en geç 10 gün** içinde bildirir. Mayıs 2025 A sınıfında bu süre "yedi gün" yapılmıştı. İş günü ile takvim gününü, 3 ile 10'u değiştiren şıkka dikkat edin.

6331 m.14/2, 4 · Ders · Soru 6, 40

TUZAK KUTUSU Ortak

Kimse yaralanmadıysa "rapor gerekmez" diyen şık yanlıştır. İşveren bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar; yaralanma ya da ölüme yol açmadığı hâlde işyerine ya da ekipmana zarar veren, **hatta yalnız zarar verme potansiyeli taşıyan** olayları da inceler ve raporlar. Kayıt ve raporlara, risk değerlendirmesine, ölçümlere ve **teftişten elde edilen bilgilere** destek elemanları ile çalışan temsilcileri ulaşabilir; maliyet ve satış kayıtları bu sayımda yoktur.

6331 m.14/1 · m.16/2-c · Soru 41, 43

AKILDA TUT Ortak

Birden fazla işveren varsa bilgi kime gider? Başka işyerinden çalışmaya gelen çalışan için **onun işverenine** bilgi verilir. Aynı çalışma alanını paylaşan işverenler iş birliği yapar, birbirini bilgilendirir. İş merkezi, **iş hanı**, sanayi bölgesi ve site gibi yerlerde ise koordinasyonu **yönetim** sağlar: diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler için işverenleri uyarır, uymayanı **Bakanlığa bildirir**. "İş hanında koordinasyon her işverenin kendi görevidir" yanlıştır.

6331 m.16/2-b · m.23 · Soru 42, 45

AKILDA TUT Ortak

Tehlike sınıfı **işyeri için** belirlenir; çalışana, ekipmana ya da meslek grubuna göre değil. Sınıflar **tebliğle** tespit edilir (yönetmelik, genelge ya da Cumhurbaşkanı kararı değil). Tespitte kısa vadeli sigorta kolları **prim tarifesi** de dikkate alınır ve İSG Genel Müdürünün başkanlığındaki **komisyonun** görüşü alınır. Ölçü işyerinde yapılan **asıl iştir**; "çalışan sayısına göre her yıl yeniden belirlenir" yanlıştır.

6331 m.3/1-r · m.9 · Ders · Soru 8, 14, 19

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Bir işyerinde asıl iş tanımına uyan birden fazla faaliyet varsa **tehlike sınıfı yüksek olan** esas alınır. Çeldiriciler hep aynıdır: "ağırlıklı faaliyet", "daha çok çalışanın yaptığı iş", "işverenin bildirdiği iş", "her faaliyete ayrı sınıf". Mayıs 2025 C sınıfı öncüllü sorusunda yanlış öncül "ağırlıklı faaliyet" idi. Asıl işin hangisi olduğunda tereddüt varsa işyerinin **kuruluş amacına** bakılır.

Tehlike Sınıfları Tebliği m.2/1, 3 · Ders · Soru 20

RAKAM Ortak İGU

Tebliğde iki süre vardır, karıştırmayın. Asıl iş faaliyeti değişirse işveren bunu **en geç 1 ay** içinde Bakanlığa bildirir. İtiraz sonucunda tehlike sınıfı değişirse yeni sınıfın gerekleri **90 gün** içinde yerine getirilir ve İSG Genel Müdürlüğüne bildirilir (Mayıs 2025 A sınıfında sorulan süre). İtirazı Bakanlık **tescil kayıtları üzerinden** değerlendirir; işyerinde inceleme ancak gerekli görülürse yapılır, her itirazda zorunlu değildir.

Tehlike Sınıfları Tebliği m.2/2 · m.3/1, 2, 4 · Ders · Soru 21, 22

GÜNCEL HÂL Ortak

İşyeri Tehlike Sınıfları Listesi **1 Nisan 2026**'da değişti. Yeni eklenen "şantiyenin hazırlanması" satırı (zemin ve arazi hazırlama, kazı ve hafriyat) **çok tehlikelidir**. Aynı değişiklikte bilgisayar programlama ve psikologların faaliyetleri **az tehlikeli**; gıda takviyeleri imalatı ile evde kullanılan elektrikli cihazların onarımı **tehlikeli** olarak yer aldı. Eski listeye göre hazırlanmış tablolarla çalışmayın.

Tehlike Sınıfları Tebliği Ek-1 (RG 01.04.2026/33211) · Soru 23

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Durdurmanın temel sebebi çalışanlar için **hayati tehlikedir**; eksik evrak değil. Risk değerlendirmesinin yokluğu her işyerinde durdurma getirmez: yalnız **çok tehlikeli sınıftaki** maden, metal ve yapı işlerinde, tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerde ve büyük endüstriyel kaza olabilecek işyerlerinde. Tehlikeli sınıftaki bir metal atölyesi yalnız bu sebeple durdurulmaz. Üretim zorlaması da ancak **çok tehlikeli ve ihale ile alınan** işlerde sebep sayılır.

6331 m.25/1, 7 · Durdurma Yön. m.4/1-f, m.7 · Ders · Soru 7, 30, 46

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Heyet **üç müfettişten** oluşur; başkanlık edecek müfettişi İş Teftiş Kurulu Başkanlığı belirler ve birden fazla heyet kurulabilir. Kararlar **oy çokluğuyla** alınır. Heyet rapora katılmıyorsa kararını gerekçesiyle yazar, raporu aynen onaylamak zorunda değildir. İşyerinde incelemeyi **gerekli görürse** yapar. Mayıs 2025 B sınıfı öncüllü sorusunda "oy birliği" ve "inceleme zorunludur" öncülleri yanlıştı.

Durdurma Yön. m.5 · m.6/1, 2, 3 · Ders · Soru 24, 25

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

İtirazda iki tuzak aynı cümleye sığdırılır. Mayıs 2025 B sınıfında yanlış şık "işveren beş iş gününde itiraz eder, itirazda karar bekletilir" idi. Doğrusu: süre altı iş günüdür ve kararın **yerine getirildiği tarihten** başlar (verildiği ya da tebliğ edildiği tarihten değil); itiraz kararın uygulanmasını **etkilemez**; iş mahkemesinin kararı **kesindir**, üst mahkemeye gidilmez.

6331 m.25/4 · Durdurma Yön. m.12/1, 2 · Ders · Soru 28

AKILDA TUT Ortak

Acil hâlde heyet kararı beklenmez. Müfettiş durumu Kurul Başkanlığına **derhal** bildirir ve işin durdurulmasını **mülki idare amirinden** talep eder; iş aynı gün, heyet karar verinceye kadar **geçici olarak** durdurulur. Maden işyerleri için Ek-1'de sayılan acil durumlar da bu usule tabidir. Mülki idare amiri ilde **vali**, büyükşehirler dâhil ilçede **kaymakamdır**; belediye başkanı, emniyet müdürü ya da il müdürü değildir.

6331 m.25/2 · Durdurma Yön. m.4/1-ğ, m.11 · Ders · Soru 31, 34

TUZAK KUTUSU Ortak

"Mühürlerin geçici sökülmesi" eksiği gidermek için, "durdurmanın kaldırılması" eksik giderildikten sonra istenir. İkisi de **ilgili il müdürlüğüne** yazılı yapılır. İkisi aynı anda istenirse **kaldırma talebi işleme konulmaz**, sökme talebi işlenir. Sürekli olmasında teknik zorunluluk bulunan işlerde karar **mühürleme yapılmadan tutanakla** uygulanır; yalnız idari tedbir raporundaki işlerde çalışılır, **üretim ve satış yapılamaz**.

Durdurma Yön. m.8/3 · m.9/1 · m.10/1, 3 · Ders · Soru 33, 47

RAKAM Ortak

Durdurma yüzünden işsiz kalan çalışana işveren ya **ücretini öder** ya da ücretinde düşüklük olmadan mesleğine veya durumuna uygun **başka iş verir**. Ücretsiz izin, yarım ücret, yıllık izne çıkarma ve sözleşmeyi askıya alma şıkları yanlıştır. Durdurulan işte izinsiz çalışma yaptıran işveren ya da işveren vekiline **3 yıldan 5 yıla kadar hapis** cezası verilir; bu idari para cezası değildir.

6331 m.25/6, 8 · Durdurma Yön. m.13 · Ders · Soru 29, 50

TUZAK KUTUSU Ortak İGU

Konsey **tavsiye** organıdır: İSG politika ve stratejilerinin belirlenmesi için tavsiyede bulunur. Görevleri Ulusal İSG Politika Belgesi hazırlamak, mevzuatın gözden geçirilmesi için öneride bulunmak, İSG kültürü için çalışma önermek, araştırma ve geliştirme projesi **önermek** ve kurumlar arası koordinasyona katkıdır. Denetlemek, ceza vermek, mühürlemek Konseyin işi değildir. Mayıs 2026 C sınıfında "görevlerinde yer almaz" sorusunun cevabı doğrudan denetimdi.

6331 m.21/1 · Konsey Yön. m.5/1, m.7 · Ders · Soru 35, 37

GÜNCEL HÂL Ortak

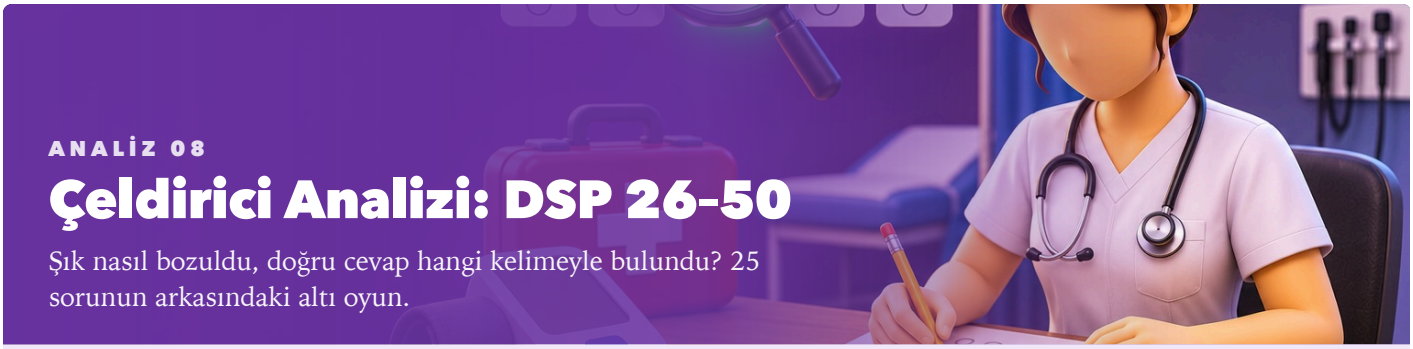
Konsey Yönetmeliği **21 Ocak 2026**'da yenilendi; 2013 tarihli yönetmelik kaldırıldı. Güncel hâl: Başkan **Bakan veya görevlendireceği bakan yardımcısı** · olağan toplantı **yılda en az bir** (eski yönetmelikte yılda iki) · üyeler ilgili bakan yardımcıları, Bakanlığın üç birim yöneticisi, SGK Başkanı ve konfederasyon, birlik başkanları. **Üniversiteler ve meslek kuruluşları üye değildir**, toplantıya davet edilebilir. Türk Tabipleri Birliği eski düzende üyeydi, yeni listede yoktur.

Konsey Yön. m.4/1-ç, m.6, m.10/1, m.14 · Ders · Soru 9, 36

AKILDA TUT Ortak

Konseyde iki ayrı çoğunluk vardır: **üyelerin** salt çoğunluğuyla toplanılır, **toplantıya katılanların** salt çoğunluğuyla karar verilir. Eşitlikte **Başkanın oyu** yönünde karar alınır; **çekimser oy kullanılamaz**; üye olmayan davetlilerin oy hakkı yoktur. Olağanüstü toplantı Başkanın ya da üyelerin **üçte birinin** teklifiyle yapılır. Sekretarya İSG Genel Müdürlüğüdür: gündemi sekretarya hazırlar, Başkan onaylar; toplantı tarihini Başkan belirler.

Konsey Yön. m.8, m.9, m.10/1, 7, m.11/1 · Ders · Soru 9, 48, 49

ANALİZ 08

Çeldirici Analizi: DSP 26-50

Şık nasıl bozuldu, doğru cevap hangi kelimeyle bulundu? 25 sorunun arkasındaki altı oyun.

Kaynak: Gazi Mayıs 2026 DSP 26-50 çözümü

Geçen sayıda bu oturumun bilgisini kutulara koymuştuk. Bu köşede aynı sorulara bilgi için değil, kurgu için bakıyoruz. Diğer Sağlık Personeli sınavının ikinci yarısı uzun ezber istemiyor; bildiğiniz cümleyi tek kelimeyle bozuyor, bir listenin maddesini başka listeye taşıyor, komşu sınıfın rakamını önünüze koyuyor. Halk sağlığı ve epidemiyoloji soruları ise mevzuat sorularının arasına serpiştirilmiş: aynı oturumda koruma düzeyi üç, araştırma tipi iki ayrı soruda yoklandı.

Anahtar ayrım şu: çeldirici çoğu zaman uydurma değildir, **başka yerde doğru olan** bir bilgidir. İki yıl çok tehlikeli sınıf için doğrudur, iş kazası risk değerlendirmesini yeniletir, OSGB gerçek bir birimdir. Soru sizden bilgiyi değil, bilginin **adresini** ister. Bu yüzden her şıkta "bu cümle hangi listenin, hangi sınıfın, hangi düzeyin?" diye sormak, bu oturumdaki yanlışların çoğunu eler.

KISA YOL

"Çeldirici çoğu zaman yalan değildir; başka yerde doğru olan bilgidir."

KARŞILAŞTIRMA · SINAVIN ALTI OYUNU VE PANZEHİRİ

Oyun	Bu oturumda nerede	Panzehir
Tek kelimeyle bozma	DSP 28 "hafif üzerinde" · DSP 44 kılavuzun dili · DSP 50 "ayrıca"	Sıfatın, zarfın ve ekin altını çizin
Komşu sınıfın rakamı	DSP 30'da 2 yıl · DSP 42'de 1500	Tek rakamı değil diziyi yazın: 2-4-6 · 2000-1000-750
Başka listeden taşıma	DSP 34'te iş kazası · DSP 47'de uzmana danışma	"Bu madde hangi listenin?" diye sorun
Düzey kaydırma	DSP 32'de işe giriş "ikincil" · DSP 39'da aşı "sekonder"	Hastalık oluşmadan: birincil · belirtisiz erken tanı: ikincil
Yönü ters öncül	DSP 36 "vardiyasız" · DSP 46 "artırmak" · DSP 49 "kişisel korunmaya öncelik"	Öncüldeki yönü yoklayın: artır mı azalt mı, önce mi sonra mı
Benzer adlı kurum	DSP 41'de OSGB ve "iş sağlığı birimi"	Birimi kimin kurduğunu ve kimin yetkilendirdiğini birlikte öğrenin

Gazi Mayıs 2026 DSP 26-50 çözümü

TUZAK KUTUSU DSP

Dört mevzuat cümlesinin arasına tek bir halk sağlığı sınıflaması saklanmışsa yanlış odur. İşe giriş muayenesi kişiyi sağlığına uygun işe yerleştirir, hastalığı oluşmadan önler: **birincil** koruma. Şık onu "ikincil" diye bozar. İkincil koruma erken tanıdır; tarama ve aralıklı muayene oraya girer.

Halk sağlığı bilgisi · DSP 32

AKILDA TUT Ortak DSP

Yanlışı arayan soruda önce kesin doğruları işaretleyin. Yaşına, cinsiyetine, gücüne uymayan işte çalıştırmama ve küçüklerin, kadınların, bedeni ve ruhi yetersizliği olanların özel korunması **Anayasa m.50**; genç, yaşlı, engelli, gebe ya da emziren çalışanların risk değerlendirmesinde gözetilmesi **6331 m.10**; yer altı ve su altı işlerinde 18 yaşını doldurmamış erkek ile her yaştaki kadının çalıştırılmaması **4857 m.72**. Dördü mevzuatta yazılıysa geriye tek şık kalır.

Anayasa m.50 · 6331 m.10/1-ç · 4857 m.72 · DSP 32

TUZAK KUTUSU DSP

Toplum sağlığı merkezinin iş sağlığı hizmeti veren bağlı birimini ayıran kelime **"yetkilendirilmiş"**tir: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkilendirilen TSM İSG birimi. En güçlü çeldirici OSGB'dir; onu kamu kurumları, organize sanayi bölgeleri ve şirketler kurar, TSM'nin birimi değildir. "İş sağlığı birimi" kulağa doğru gelir ama mevzuattaki ad o değildir; aile sağlığı birimi de iş sağlığı için kurulmaz.

TSM ve Bağlı Birimler Yön. m.4 · İSG Hizmetleri Yön. m.4/1-f · DSP 41

GÜNCEL HÂL Ortak DSP

Sağlık Bakanlığına bağlı, işyerlerine İSG hizmeti sunmak üzere yetkilendirilen birimin güncel adı **çalışan sağlığı merkezi (ÇASMER)**dir. İSG Hizmetleri Yönetmeliğindeki tanım 4 Şubat 2024'te bu adla değişti; 2025'te 6331'in tanımlarına da eklendi. Eski notlarda bu birim "toplum sağlığı merkezi" diye geçer. Güncel mevzuat sorusunda ad ÇASMER'dir.

İSG Hizmetleri Yön. m.4/1-h · 6331 m.3/1-t · DSP 41

TUZAK KUTUSU DSP

Sağlığı geliştirme sorusunda en cazip çeldirici "iş kazaları azalır"dır. Yürüyüş ve egzersiz alanının kazaya doğrudan etkisi beklenmez; kazayı risk değerlendirmesi ve alınan tedbir önler. İşverene bilinen yarar **işe devamsızlığın azalması**dır. Köke de bakın: yarar soruluyor; mola sıklığının ya da çalışan devrinin **artması** işveren için yarar değil kayıptır.

İşyerinde sağlığın geliştirilmesi bilgisi · DSP 33

TUZAK KUTUSU DSP

Uyku sorusu çift olumsuzla kurulur: uykuyu olumsuz etkileyenler arasında **yer almayan**, yani koruyucu olan aranır. Öncüldeki ek de oyunun parçasıdır: uykuyu bozan **vardiyalı** çalışmadır, öncülde "vardiyasız" yazar. Vardiyasız çalışma ve düzenli mola korur. İş yerinde şiddet, yalnız çalışma ve toplumsal cinsiyet (iş dışındaki ek yük üzerinden) bozan etkenler arasında sayılır.

İş sağlığı bilgisi (psikososyal etkenler) · DSP 36

AKILDA TUT DSP

Öncüllü soruda bütün öncülleri tartmayın; **en emin olduğunuz tek öncülle** şık eleyin. İşverenin kişisel korunmaya öncelik vereceğini söyleyen öncül yanlışsa onu içeren üç şık birden düşer, çünkü öncelik toplu korunmadadır. Tarımı baret listesine sokan öncül yanlışsa iki şık gider. Kalan şıklarda yalnız "eksik öncül var mı" diye bakılır.

KKD Kullanım Yön. m.5/1 · Ek-3 · DSP 48, 49

TUZAK KUTUSU Ortak DSP

Boyun ağrısı vakası yönetmelik adını anmaz ama cevap Ekranlı Araçlar Yönetmeliğinin ekindedir. Çeldirici iki kelimeyle kurulur: ekran göz hizasının **"hafif üzerinde"**. Yönetmelik "göz hizasında" der; yüksek ekran başı geriye kaldırır. Doğru şık ilk bakışta boyunla ilgisiz görünen **aydınlatmadır**: ekranı iyi göremeyen kişi başını öne uzatır. Tempoyu artırmak ve molayı kısaltmak da yönetmeliğin istediği periyodik aranın tersidir.

Ekranlı Araçlar Yön. Ek-1 · m.7/1 · DSP 28

AKILDA TUT DSP

Kökün dili mevzuatın dilinden kayabilir; cevabı listeye göre verin. Yenileme süresi "en çok" diye sorulur, yönetmelik "en geç" der: ikisi aynıdır. Baret için "zorunludur" denir, oysa Ek-3'ün başlığı donanımın **gerekli olabileceği** işlerdir ve asıl kararı risk değerlendirmesi verir. Ruh sağlığı sorusundaki "liste" ise DSÖ hastalık sınıflamasının ruhsal bozukluklar bölümüyle örtüşür.

Risk Değ. Yön. m.12/1 · KKD Kullanım Yön. Ek-3, m.8/1 · ICD-10 · DSP 29, 30, 48

TUZAK KUTUSU Ortak DSP

Gürültü vakasındaki 90 dB hesap için değil, sahneyi kurmak için verilmiştir; soru önlemi sorar. Yanlış öncülü ele veren fiil "artırmak"tır: bandın hızını ve titreşimini artırmak gürültüyü büyütür, üstüne titreşim maruziyeti ekler. Diğer iki öncül yönetmelikteki önlemlerin karşılığıdır: **en düşük düzeyde gürültü yayan ekipmanı seçmek** ve gürültüyü **perdeleme, kapatma** ile azaltmak. 90 dB(A) en yüksek eylem değerini aştığı için işveren ayrıca bir **eylem planı** yapar.

Gürültü Yön. m.8/2-b, d · m.8/3-a · DSP 46

TUZAK KUTUSU DSP

Acil durum sorusunda çeldirici uydurulmadı; **aynı belgenin başka adımından taşındı** ve bir kelimesi değiştirildi. Acil durum kontrolleri için dört iş sayılır: plan, ekipman, sorumluluk verme, tatbikat. Karmaşık tehlikede uzmana danışma önerisi kontrol seçeneklerinin belirlendiği adımdadır ve orada kastedilen iş sağlığı ve güvenliği uzmanıdır; şık bunu "acil tıp uzmanı" yapar.

OSHA önerilen uygulamalar · 6331 m.11/1-b, c · DSP 47

TUZAK KUTUSU DSP

Hepatit A vakasında dört yanlış şık dört ayrı kavramı yoklar. **Primer vaka** bulaşın kaynağı olan ilk vakadır; öğretmen bulaşı okulda almıştır. **Şüpheli vaka** tanısı kesinleşmemiş olandır; burada tanı konmuştur. Aşı **birincil** korunmadır, "sekonder" değil. Yaklaşık bir ay önceki temas da 15–50 günlük kuluçkayla **uyumludur**.

Enfeksiyon epidemiyolojisi bilgisi · DSP 39

AKILDA TUT DSP

Araştırma tipi aynı oturumda iki kez soruldu; ikisini kökteki tek ifade ayırır. Başlangıçta işitmesi **normal** olan grup izlenip kaybın **gelişimi** değerlendirilecekse kohort; bulgunun çalışanların **ne kadarında** olduğu soruluyorsa kesitsel. Yan çeldiriciler: ekolojik çalışma bireyin değil topluluğun verisini kullanır · vaka serisi yalnız hastaları tanımlar, sıklık vermez · güvenilirlik çalışması bir ölçüm aracının tutarlılığını sınar.

Epidemiyoloji bilgisi · DSP 40, 45

AKILDA TUT DSP

Vaka sorusunda her cümlenin bir görevi vardır. "Şikâyet iş günlerinde artıyor, izinde azalıyor" işle bağlantıyı kurar; tanı kökte zaten verilmiştir, sizden yalnız grubun harfi istenir. Etik vakasında "mesleki riskler en aza indirildi" cümlesi **çalışanlara karşı sorumluluk** şıkkını elemek için konmuştur; zarar işyerinin dışına taşmışsa cevap çevreye karşı sorumluluktur.

MKGK Oranı Tespit Yön. m.18/1 · ICOH Etik Kodu · DSP 26, 37

TUZAK KUTUSU Ortak DSP

Kaçınma hakkı sorusunda yanlış şık küçük bir "ayrıca" ile kurulur: iş durdurulmuşken kaçınma usulü ayrıca işletilemez, çünkü işin durdurulması hâlinde 13. madde **uygulanmaz**. O dönemin kuralı m.25'tedir: işveren işsiz kalan çalışana **ücretini öder ya da** ücretinde düşüklük olmadan meslek ve durumuna göre **başka bir iş verir**. Yalnız "ücretini öder" diyen anlatım eksik kalır.

6331 m.13/5 · m.25/6 · DSP 50

AKILDA TUT DSP

Bu 25 sorunun 12'sinde kök olumsuzdur: "yer almaz", "sayılmaz", "yanlıştır", "değildir". Öncüllü altı sorunun dördü de olumsuz sorar. Yöntem: kökteki olumsuz kelimenin altını çizin, her şıkkın ya da öncülün yanına D ya da Y yazın, işaretlemeden önce köke bir kez daha dönün. Doğru bilgiyi görüp onu işaretlemek, bu oturumda bilgi eksiği olmadan kaybedilen puandır.

Gazi Mayıs 2026 DSP 26-50 · DSP 27, 29, 32, 34, 36, 38, 42, 43, 44, 46, 47, 50

Bu Sayının Videoları

Notların çıkarıldığı dersler ve soru çözümleri, yayın sırasıyla. Kanal: youtube.com/@isgakademim

20 Kasım • 10:00	İSG Gürültü ve Titreşim Yönetmeliği: 80-85-87 ve 2,5-5 | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 8	youtu.be/WmjH-akhGgc
20 Kasım • 18:00	DSP Çıkmış Sorular Gazi Mayıs 2026 Çözümü: 26-50. Sorular | Diğer Sağlık Personeli Soru Çözümü	youtu.be/a-Zw4jNgQcI
20 Kasım • 20:00	İSG Gürültü ve Titreşim 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 8	youtu.be/T29C1K0d6yA
21 Kasım • 10:00	İSG Yangından Korunma Yönetmeliği ve Patlayıcı Ortamlar | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 9	youtu.be/KSnIPpFDbdo
21 Kasım • 20:00	İSG Yangın ve Patlayıcı Ortamlar 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 9	youtu.be/hsK9ifzHtu0
22 Kasım • 10:00	İSG Ekranlı Araçlar ve Elle Taşıma Yönetmeliği, Ergonomi | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 10	youtu.be/M48BhP23H2w
22 Kasım • 20:00	İSG Ergonomi, Ekranlı Araçlar ve Elle Taşıma 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 10	youtu.be/gbhkWt7fYYQ
23 Kasım • 10:00	İSG 4857 İş Kanunu ve 5510 Sosyal Güvenlik Kanunu Dersi | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 11	youtu.be/jwsM0gQ2Tf0
23 Kasım • 20:00	İSG İş Kanunu ve 5510 Sosyal Güvenlik 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 11	youtu.be/gKWb31h7YFE
24 Kasım • 10:00	İSG 4857 İş Kanunu Çalışma Süreleri, Fazla Çalışma ve İzinler | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 12	youtu.be/TugXnHTn4QY
24 Kasım • 20:00	İSG Çalışma Süreleri, Fazla Çalışma ve İzinler 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 12	youtu.be/gDCYfNPDHr8
25 Kasım • 10:00	İSG İş Hijyeni Ölçüm Yönetmeliği, Termal Konfor ve Radyasyon | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 13	youtu.be/uD0xWXkOeJY
25 Kasım • 20:00	İSG İş Hijyeni, Termal Konfor ve Radyasyon 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 13	youtu.be/_8fNuQFZ4d4
26 Kasım • 10:00	İSG 6331 İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, İşin Durdurulması | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 14	youtu.be/a4bfBmDe8hM
26 Kasım • 20:00	İSG 6331 Kanunu ve İşin Durdurulması 50 Soru Çözümü | Sınavı 30 Günde Kazanıyoruz Gün 14	youtu.be/qNa-0-2LIHc

Bağlantısı yazılı olmayan videolar bu sayı hazırlanırken yayın sırasındaydı; kanalda yayın saatinde açılır. Dergi, sınav kitapçığındaki soru metinlerini içermez; yalnız çözümlerde öğretilen bilgiyi derler. Mevzuat hükümleri 22 Kasım 2026 itibarıyla yürürlükteki metinlere göre yazılmıştır.

✂ KESİN, SAKLAYIN

Rakam Posteri

30 Günde Kazandıran Notlar · Sayı 2 · 2. Hafta. Bu sayının süre, sınır değer ve ölçüleri. Ayrıntı ve tuzaklar ilgili dosyada.

SÜRELER

Haftalık gürültü düzeyi	8 saatlik 5 iş günü · sınır yine 87 dB(A)
Titreşimde özel koşul	40 saatlik ortalama · izin 4 yıl
Söndürme cihazı bakımı	yılda bir kontrol · 4. yılın sonunda hidrostatik test
Kazan dairesi	bölme 120 dk · kapı 90 dk · 100 m² ya da 350 kW üstü 2 kapı
Bildirim (ihbar) süreleri	2 · 4 · 6 · 8 hafta (6 ay · 1,5 yıl · 3 yıl)
Deneme süresi	en çok 2 ay · toplu sözleşmeyle 4 ay
İşe iade	1 ay arabulucu · 2 hafta dava · 10 işgünü başvuru
Haklı nedenle derhal fesih	öğrenmeden 6 iş günü · fiilden 1 yıl
Geçici işçi sağlama	en fazla 4 ay · 2 yenileme · toplam 8 ay
İş kazası bildirimi	kolluğa derhal · Kuruma 3 işgünü
Haftalık ve günlük çalışma	haftada en çok 45 · günde en çok 11 saat
Denkleştirme	2 ay · TİS ile 4 ay · turizmde 4 ay, TİS ile 6 ay
Ara dinlenmesi	4 saate kadar 15 dk · 7,5 saate kadar (dahil) 30 dk · üstü 1 saat
Gece	20.00–06.00, en çok 11 saat · gece çalışması 7,5 saat · posta değişimi 11 saat
Doğum izni	8 + 16 = 24 hafta · çoğulda 26 · eşin doğumu 10 gün · süt izni 1,5 saat
Yeterlik · ön yeterlik belgesi	4 yıl · 1 yıl (bir kez)
Durdurma kararı	rapor ertesi gün · heyet 2 gün · gönderme 1 gün · uygulama 24 saat
Durdurmaya itiraz	6 iş günü içinde itiraz · mahkeme 6 iş günü · karar kesin
Durdurmanın kaldırılması	bildirimden itibaren en geç 7 gün
Tehlike sınıfı	faaliyet değişikliği 1 ay · sınıf değişince gerekler 90 gün
Konsey toplantısı	yılda en az 1 olağan · davet en az 15 gün önce

SINIR VE EYLEM DEĞERLERİ

Gürültü, günlük maruziyet	eylem 80 ve 85 · sınır 87 dB(A)
Tepe ses basıncı	112 · 140 · 200 Pa = 135 · 137 · 140 dB(C)
El-kol titreşimi	eylem 2,5 · sınır 5 m/s²
Bütün vücut titreşimi	eylem 0,5 · sınır 1,15 m/s²
Sıvı sınıfı (parlama noktası)	37,8 °C altı Sınıf I · 60 °C altı II · 93 °C altı IIIA
Gebe çalışan	gürültü 80 dB(A) · günde en çok 7,5 saat
Görevli etkin doz	5 yıl ort. 20 · tek yıl 50 mSv
Özel durum ışınlanması	yıl 50 · 10 yıl ort. 20 · toplam 100 mSv

ÖLÇÜLER

Söndürme cihazı	düşük 500 m², orta ve yüksek 250 m²'ye 1 · ulaşma en fazla 25 m
Yangın güvenlik holü	3–6 m², en az 1,8 m · asansör önü 6–10 m², en az 2 m
Kaçış yolu kapısı	en az 80 × 200 cm · tek kanat en çok 120 cm · 110 N
Yükseklik eşikleri	yüksek bina 21,50 / 30,50 m · konutta yağmurlama 51,50 m
Antropometri yüzdelikleri	açıklık %95 · erişim %5

SAYILAR

Desibel toplama	iki eşit kaynak +3 · dört eşit kaynak +6 dB
Çıkış sayısı	50 kişi üstü 2 · 500 üstü 3 · 1000 üstü 4
Elle taşıma risk başlıkları	Ek-1: 4 başlık · Ek-2: 3 bireysel etken
İş güvencesi	30 işçi · 6 ay kıdem · tazminat 4 ila 8 ay
Toplu işçi çıkarma	20-100: 10 · 101-300: %10 · 301+: 30 işçi
İş göremezlik ve ölüm geliri	en az %10 · tam %70 · bakıma muhtaç %100 · eş %50 · çocuk %25
Fazla çalışma	yılda 270 saat · zam %50 · fazla sürelerle %25
Yıllık ücretli izin	14 · 20 · 26 gün · 18 ve altı, 50 ve üstü en az 20 · yer altı +4
Emzirme odası ve yurt	oda 100–150 kadın, en çok 250 m · yurt 150'den çok kadın
İş hijyeni laboratuvarı asgari kadro	en az 3 kişi · tam zamanlı
Durdurma heyeti	3 müfettiş · oy çokluğu
İzinsiz çalıştırmanın cezası	3 yıldan 5 yıla kadar hapis
Meslek hastalıkları listesi	5 grup: A kimyasal · B cilt · C solunum · D bulaşıcı · E fizik

Kendini Dene

Bu sayıdaki bilgilerden on beş kısa soru. Önce cevaplayın, sonra sayfayı ters çevirip anahtara bakın.

DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

1 Kulak koruyucunun etkisi eylem değerlerinde dikkate alınır, sınır değerde alınmaz. D □ Y □

2 Döşeme alanı 100 m²'yi aşan kazan dairesinde, ısıl kapasite 350 kW'ın altında olsa da en az iki çıkış kapısı gerekir. D □ Y □

3 Elle Taşıma İşleri Yönetmeliği, tek kişinin taşıyabileceği yük için kilogram sınırı koymaz. D □ Y □

4 Esaslı neden olmadan zincirleme yapılan belirli süreli sözleşme, yenilendiği tarihten itibaren belirsiz süreli sayılır. D □ Y □

5 Sigortalının kendi aracıyla işe giderken geçirdiği kaza, 5510'a göre iş kazası sayılan hâllerdendir. D □ Y □

6 Yılda 270 saatlik fazla çalışma sınırı işyerine değil, işçinin şahsına ilişkindir. D □ Y □

7 Eşi doğum yapan işçiye beş gün ücretli izin verilir. D □ Y □

8 Bina ve Eklentileri Yönetmeliğinin ekinde her çalışma alanı için asgari lüks değeri verilmiştir. D □ Y □

9 İşveren işin durdurulması kararına itiraz ederse karar, mahkeme sonuçlanana kadar uygulanmaz. D □ Y □

10 İşin durdurulması hâlinde işveren, işsiz kalan çalışana ücretini öder ya da ücreti düşmeden başka iş verir. D □ Y □

BOŞLUĞU DOLDURUN

11 Bütün vücut titreşiminde günlük maruziyet sınır değeri _____ m/s²'dir.

12 Patlamadan korunmada ilk basamak patlayıcı ortamın oluşmasını, ikincisi _____ önlemektir.

13 2025/3 sayılı Genelge'ye göre psikolojik tacizle mücadele öncelikle _____ sorumluluğundadır.

14 Kadın işçi doğumdan önce 8, doğumdan sonra _____ hafta çalıştırılmaz.

15 Durdurma kararı vermeye yetkili heyet, tespit tarihinden itibaren _____ içinde karar verir.

CEVAP ANAHTARI **1** Yanlış (Tam tersi · Güdülü Yön. m.5/2, 3) · **2** Doğru (Yangın Yön. m.54/5) · **3** Doğru (Ek-1/1) · **4** Yanlış (Başlangıçtan itibaren · 4857 m.11) · **5** Yanlış (İşverence sağlanan taşıt · 5510 m.13/1-e) · **6** Doğru (Fazla Çalışma Yön. m.5) · **7** Yanlış (10 gün · 4857 Ek m.2) · **8** Yanlış (Lüks tabloşu yok · Ek-1/22) · **9** Yanlış (İtiraz uygulamayı durdurmaz · 6331 m.25/4) · **10** Doğru (6331 m.25/6) · **11** 1,15 · **12** tutuşmasını · **13** işveren ve yöneticilerin · **14** 16 · **15** iki gün

▲ CEVAP ANAHTARI TERS BASILMIŞTIR ▲

Güncel Mevzuat

Bu sayıdaki konulara dokunan yakın tarihli değişiklikler. Eski kaynaklardan çalışıyorsanız önce buraya bakın.

Doğum izni ve analık (7578 sayılı Kanun)

YÜRÜRLÜK 01.05.2026 · SINAV KAPSAMINDA

Kadın işçi doğumdan önce 8, doğumdan sonra 16 hafta olmak üzere toplam **24 hafta** çalıştırılmaz (çoğul gebelikte 26). Hekim onayıyla çalışılabilecek sınır doğumdan önceki son 3 haftadan **son 2 haftaya** indi. Eşi doğum yapan işçinin ücretli izni **10 gün** oldu. 5510'da analık ödeneği de 8 + 16 hafta üzerinden verilir. Eski kaynaklardaki "toplam 16 hafta" ve "5 gün" artık yanlıştır.

İlgili yer: 4857 m.74 · Ek m.2 · 5510 m.15, m.18 · Dosya 04 ve 05

Psikolojik taciz (mobbing) genelgesi

2025/3 · RG 06.03.2025 · SINAV KAPSAMINDA

2025/3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 2011/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi'ni yürürlükten kaldırdı. Yeni metinde mücadele öncelikle **işveren ve yöneticilerin** sorumluluğundadır; eski metin yalnız "işveren" diyordu. Tanımın üç anahtarı (kasıtlı, sistematik, belirli bir süre) değişmedi.

İlgili yer: Genelge 2025/3 · Dosya 03

Elektromanyetik alan ve yapay optik radyasyon

YÖNETMELİK YOK · YALNIZ REHBER VAR

Çalışanların bu iki etmene maruziyeti için yürürlükte bir İSG yönetmeliği bulunmuyor; Bakanlığın rehberleri mevzuat hükmü yerine geçmez. "Yönetmeliğe göre maruziyet sınır değeri" diye başlayan bilgi bu iki etmen için güvenilir değildir.

İlgili yer: Dosya 06

Ulusal İSG Konseyi Yönetmeliği

RG 21.01.2026 · SINAVDAN ÖNCE

Yeni yönetmelik 2013 tarihli Konsey Yönetmeliği'ni kaldırdı. Güncel hâlde Başkan, Bakan veya görevlendireceği bakan yardımcısıdır; olağan toplantı **yılda en az bir** kezdir; üniversiteler ile meslek kuruluşları üye değil, davetlidir. Eski kaynaklar yılda iki toplantı ve eski üye yapısını yazar.

İlgili yer: Konsey Yön. m.4, m.6, m.10 · Dosya 07

İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği

RG 01.04.2026 · SINAVDAN ÖNCE

Değişiklik yalnız Ek-1 listesini etkiledi; asıl iş, bir ay ve doksan gün kuralları aynıdır. Eklenen satırlardan "şantiyenin hazırlanması" çok tehlikeli sınıftadır. Faaliyet ve sınıf eşleştirmesi çalışırken 1 Nisan 2026 sonrası listeyi kullanın.

İlgili yer: Tehlike Sınıfları Tebliği Ek-1 · Dosya 07

30 GÜNDE KAZANDIRAN NOTLAR

Gelecek sayı: 3. Hafta

Notu okudunuz, şimdi soruyla pekiştirin. Bir tuzağı tanımanın en kısa yolu, onu bir soruda yeniden görmektir.

ÖNÜMÜZDEKİ HAFTANIN PLANLANAN KONULARI

→ İSG Kurulları ve Çalışan Temsilcisi
→ Acil Durumlar
→ Maden ve Büyük Endüstriyel Kazalar
→ Elektrik
→ İSG Eğitimleri
→ İSG Hizmetleri, İGU ve İşyeri Hekimi
→ Güvenlik İşaretleri ve İşyeri Binası

Konu sırası yayın planına göre değişebilir.

Günün sorularını İSG Akademi uygulamasında çözün, dersleri YouTube'da @isgakademim kanalında izleyin.